

[Miljøministeren.]

hvilke områder vi kan se på, og jeg tror, at vi også kan blive enige om den side af sagen.

Hr. Gunner Baunsgaard spurgte mig, om jeg mente, det var muligt at bremse de større byers vækst, sådan lovmæssigt. Det mener jeg, ikke blot ved at udstede nogle landsplandirektiver, hr. Gunner Baunsgaard, det er ikke min tanke, men jeg tror, at ved at gennemføre mange af de andre ting, der er nævnt i landsplanredegørelsen, kan man hjælpe til, at væksten går andre steder hen. Det er det, der sådan set er baggrunden for det, der er tale om her.

Jeg gav jo nok køb på 15 km grænsen, men det, der sådan set var det afgørende for mig, var at understrege, at der bliver noget mere lighed i dette land med hensyn til både service og de andre problemer, og det er det jo muligt at gøre efter den model, der ligger her.

Så spørger hr. Gunner Baunsgaard direkte, om jeg kan sige noget om, hvornår regionplanlægningen er færdig, sådan forstod jeg spørgsmålet. Det er klart, at det ikke er muligt her at gøre rede for det, men jeg vil gerne, som jeg også har gjort det tidligere, holde udvalget underrettet om forløbet med regionplanlægningen hen ad vejen.

Til hr. Aksel Pedersen vil jeg sige, at jeg synes, det var en morsom konklusion, at der var en anden indstilling hos dem, der havde med tingene at gøre, end der var herinde i folketinget, hvor vi altså er politikere. Jeg er enig, hr. Aksel Pedersen. Det er også derfor, jeg ikke kan forstå, at de borgerlige partier her i folketinget ikke er lige så fornuftige som dem ude i kommunerne, der har med tingene at gøre.

Til hr. Hovmand vil jeg godt sige, at jeg ikke synes, det er rimeligt at gå ind i et drilleri af den art i en debat af denne karakter, med hensyn til, hvad denne minister har gjort. Jeg kunne jo spørge, hvad den tidligere regering havde gjort, og hvorfor vejlaboratoriet ikke er kommet til Skanderborg endnu, som det var planlagt, osv. Det kunne vi drille hinanden meget med. Det, jeg sådan set har peget på, er den måde, vi har gjort det på tidligere, ud fra at enige besparelseshensyn partierne imellem måske slet ikke er besparelser. Jeg vil blot gerne have, at man også får nogle konsekvensberegninger på de besparelser hos trafikmini-

steren, hos ministeren for skatter og afgifter, justitsministeren, eller hvor det nu er, om disse besparelser ikke er kommet som større udgifter andre steder i samfundssystemet. Det er det, det drejer sig om, og ikke et spørgsmål om smådrillerier, om den ene minister har gjort sådan, og om det har været forkert, når jeg nu siger, at vi skal gøre det på en anden måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Roskilde universitetscenter.

(Lovforslag nr. 64. Fremsat 6/11 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om afvikling af Roskilde universitetscenter [af Gerda Møller m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXIX. Fremsat 7/11 75).

Forslagene sættes til forhandling.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det eneste, jeg skal kommentere på nuværende tidspunkt, går jeg ud fra er det konservative folkepartis forslag, ellers vil den socialdemokratiske ordfører redegøre for de socialdemokratiske synspunkter vedrørende vort forslag.

Jeg skal blot i forbindelse med det konservative forslag understrege, hvad jeg har sagt ved de tidligere behandlinger af dette forslag, at vi ikke kan støtte en nedlæggelse, men mener, at problemet kan klares bedre ved det forslag til lov, som vi selv har fremsat.

Jens Kristian Hansen (S):

Det lovforslag, forslag til lov om Roskilde universitetscenter, vi har til behandling i dag, bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte særlige bestemmelser om styring af Roskilde universitetscenter, hvorved styrelsesloven for de højere uddannelser fraviges for dette centers vedkommende.

Vi kan i den socialdemokratiske folketingsgruppe tiltræde undervisningsministe-

[Jens Kristian Hansen.]

rens bemærkninger til lovforslaget, og vi kan tiltræde, at ministeren får den nævnte bemyndigelse.

Vi må dybt beklage, at det har vist sig nødvendigt at ændre på den indstilling, der hidtil har været bærende i dansk undervisningspolitik, den indstilling, der bygger på, at institutioner, der underviser på grundlag af og i videnskabelig forskning, må kunne styre sig selv.

Der har lige siden RUCs start været rettet kritik mod centeret, overvejende mod basisuddannelserne og især mod den samfundsvidenskabelige.

Der har lige siden RUCs start været to grupper i centeret i en strid om graden af indholdspræciseringen i den samfundsvidenskabelige basisuddannelse.

På den ene side en gruppe, der fuldt ud går ind for ideen i den pædagogiske nydannelse i basisuddannelsen med tværfaglighed og problemorientering på en ny og bedre måde, hvorpå man kan interessere de studerende for samfundets problemer og træne dem i anvendelsen af videnskabelig teori og metode. Gruppen var og er ikke uvidende om, at de pædagogiske nyskabelser kunne misbruges til politisk indoktrinering og sænkelse af det faglige niveau. Derfor ønsker gruppen, at det af studievejledning og normalplan klart skal fremgå, hvilke teorier, metoder og teknik den studerende efter endt basisuddannelse skal have kendskab til og kunne anvende, og man ønsker derfor en styringsmekanisme, der sikrer disse krav opfyldelse.

På den anden side en gruppe, der ønskede at bruge RUC og de pædagogiske nyannelser til ensidige politiske formål, og samtidig har denne gruppe ønsket at bruge RUC som et våben i kampen for at ændre det bestående samfund. Gruppen har således modsat sig både indholdspræcisering og effektiv styringsmekanisme i basisuddannelsen. Desværre har den sidstnævnte gruppe været den sejrende ved valgene til RUCs styrende organer. Resultatet er blevet faretruende politisk ensretning og en sænkning af det faglige niveau på RUC, ikke blot for den samfundsvidenskabelige basisuddannelse, men også på de to andre områder, den naturvidenskabelige og den humanistiske basisuddannelse. Et meget fyldigt materiale, der netop i dag er

tilgået folketingets undervisningsudvalg, bekræfter dette.

Kritikken mod centeret kommer således ikke udefra, men også inde fra centeret, fra ansatte og tidligere ansatte. Hvad er der så gjort fra central side for at dæmme op mod den kritik, der hele tiden har været og er rettet mod centeret?

Her er det på sin plads at nævne, at etableringen af Roskilde universitetscenter i sin tid og den stærkt forcerede udflytnings-tanke var imod socialdemokratiets ønske. Ikke bare den geografiske placering af Roskilde universitetscenter var vi imod, men også det forcerede tempo, centerets opbygning skulle foregå i.

Vor kritik blev dengang afvist af VKR-regeringen, der pressede sit forslag igennem. Hvad der derimod er faldet i en socialdemokratisk undervisningsministers lod, er en opbygning af centeret og en opdæmning mod den kritik og den hetz, der fra visse borgerlige partiers side under hele RUC-perioden har været rettet imod centeret.

I socialdemokratiet ønsker vi ikke eksperimentet med basisuddannelsen ved Roskilde universitetscenter ødelagt, og de foranstaltninger, undervisningsministeren har ladet foretage både i 1973 og sidst i foråret 1975, har da også tydeliggjort, at en overilet handling fra vores side ikke er ønskelig. Med de forslag til en reorganisering af basisuddannelsen ved RUC, som de tre faglige udvalg, ministeren nedsatte i foråret, er fremkommet med, og med den af ministeren udfærdigede bekendtgørelse for de tre basisuddannelser blev der skabt en baggrund for en højnelse af RUCs faglige niveau, og for, at der nu kunne blive ro omkring centeret.

Desværre har den seneste tids udvikling vist, at der må næres alvorlig tvivl om, hvorvidt RUCs styringsorganer er i stand til at følge de af ministeren givne retningslinjer i bekendtgørelsen. Der er ikke som nævnt i de sidste dage i visse dele af dagspressen kun tale om rene bagateller eller småpetiteser, men om en klar tilsidesættelse af styringslovens § 14. Denne situation kan ikke accepteres. Der må nu skabes ro bag uddannelsen på RUC. Det skal der af hensyn til de mange loyale kræfter, der er på centeret, og det skal der for at give de studerende lige muligheder for beskæftigelse efter endt stu-

[Jens Kristian Hansen.]

dium, og det skal der af hensyn til de samfundsressourcer, der findes i RUC.

Jeg skal derfor på mit partis vegne tilsige en hurtig og en positiv udvalgsbehandling.

Til forslaget til folketingsbeslutning om afvikling af Roskilde universitetscenter, fremsat af fru Gerda Møller m. fl., skal jeg henvide til, hvad jeg sagde i den samme sag den 17. april 1975, det står at læse i Folketingsstidende 1974-75, 2. samling, sp. 3664-3666. Hertil skal jeg føje, at hvad de konservative gennemtrumfede i deres magtvælde i 1970 og nu vil have afskaffet i deres lidenhed i 1975, det vil vi ikke medvirke til.

Brixtofte (V):

Ministerens lovforslag, der går ud på at sætte Roskilde universitetscenter under administration, er en logisk følge af de sidste mange måneders begivenheder.

I et moderne, liberalt samfund er det vigtigt, at der er plads for nye veje i undervisningspolitikken, og i et moderne, liberalt samfund kan det heller ikke være rigtigt at folketinget hen over hovederne på de fagligt kvalificerede på universiteterne skal bestemme alle detaljer om undervisningens indhold og bestemmelser. Derfor er det et generelt og rigtigt princip i Danmark, at vi har et selvstyre for universiteterne og de højere læreanstalter, der åbner muligheder for nye tanker, nye metoder og i det hele taget åbner muligheder for menneskelig udvikling.

På Roskilde universitetscenter var det også meningen at nye undervisningsrammer inden for de højere uddannelser skulle prøve deres holdbarhed. Man kan nemlig med rette kritisere de traditionelle uddannelser på en række punkter. For ofte er teorien det dominerende, og det praktiske kendskab til samfundet og den praktiske anvendelse af teorierne indtager en for tilbagetrukket placering. Det giver sig udslag i, at en færdig kandidat ofte først efter nogle år bliver anvendelig på sin arbejdsplads.

Ved de traditionelle uddannelser gælder også en faglig inddeling, der er for stiv i forhold til det samfund, hvor de fleste problemer, der skal løses, er tværfaglige. Juristen ved for lidt om økonomi, og økonomien ved for lidt om jura. Begge kender ikke nok til en række andre fag, som de med udbytte

kunne have haft timer i, når de senere i samfundet skal løse praktiske opgaver. Omvendt er der mange læger, tandlæger og pædagoger, der kender meget til deres eget fag, men som ikke kender nok til de øvrige samfundsforhold. Jeg tror, at fremtidens problemer løses bedre, hvis man får uddannelser med flere tværfaglige elementer, selvfølgelig uden at man svækker de særlige faglige kvalifikationer, der må knyttes til hver uddannelse.

Bl. a. på baggrund af denne kritik ville man på Roskilde universitetscenter prøve sig frem med basisuddannelser og projektarbejde. Gennemføres disse to principper på en fornuftig og rimelig måde, vil man kunne imødekomme en stor del af den kritik, der med rette er rettet mod de traditionelle uddannelser. Med en basisuddannelse vil man sikre en mere tværfaglig undervisning, hvor man lægger vægten på at forstå, hvor mange faglige sider der er af et problem. Med en projektundervisning vil man sikre sig, at de studerende i en del af undervisningen tager konkret udgangspunkt i et samfundsproblem for derefter at finde frem til, hvad der kræves af viden for at løse dette problem.

Inden for de traditionelle uddannelser har man heldigvis indført nogle af de her nævnte principper som en del af undervisningen, men ingen steder skulle det gennemføres så vidt som på Roskilde universitetscenter.

Når vi i dag er nødt til at behandle et forslag om at sætte RUC under administration, er det ikke, fordi de grundlæggende ideer, der ligger bag Roskilde universitetscenters oprettelse, var forkerte, men det er, fordi de nye ideer er administreret af centeret på en sådan måde, at man fra mange sider har rejst en velbegrunnet tvivl om det faglige indhold i uddannelserne. De forløbne måneder viser nemlig, at hvis den frihed, der indrømmes lærere og studenter, misbruges, kan gode ideer ødelægges med det resultat, at der i store kredse af befolkningen opstår en klar mistillid til den krævede nytænkning inden for undervisningspolitikken. Friheden, og det gælder også universiteternes frihed, stiller nemlig krav om ansvar, og det er man løbet fra på centeret. Dele af centeret har opført sig, som om RUC var en privat politisk diskussionsklub.

[Brixtofte.]

Til understøttelse af disse synspunkter har vi også i dag fået en række bilag, som udtrykker, hvad forskellige lærere mener er problemerne på Roskilde universitetscenter. Jeg vil beklage, at vi først nu, meget sent, nogle få timer inden vi skal holde debatten, har fået disse meget væsentlige bilag, som burde danne baggrund for en viden, og der mangler desuden stadig væk nogle bilag. Jeg vil derfor spørge ministeren, om følgende redegørelse om det bilag 4, som man henviser til i den redegørelse, som er kommet fra Jørgen Rassing, professor ved Roskilde universitetscenter, er korrekt.

Jeg har forstået det sådan, at den 22. august meddelte 19 af 21 lærere fra det naturvidenskabelige fakultet, at hvis ikke deres forslag om institutter ved det naturvidenskabelige hovedområde blev vedtaget på konsistoriets møde den 29. august, så ønskede de, at den vedlagte skrivelse blev sendt videre til undervisningsministeren. Er det rigtigt, at denne henvendelse ikke er kommet til undervisningsministeren før et par måneder senere, og hvorfor har undervisningsudvalget ikke fået den skrivelse, således at denne meget væsentlige skrivelse fra 19 lærere kunne indgå i det baggrundstof, også vi andre kunne have at støtte vores vurdering på?

Om selve lovforslagets indhold må man sige, at det selvfølgelig er svært at danne sig et indtryk af, hvordan den nye styreform skal virke, men jeg går ud fra, at ministeren skriftligt til udvalget redegør for, hvorledes bemyndigelsen skal anvendes.

Der er en sætning i ministerens bemærkninger, der skaber nogen usikkerhed — jeg citerer:

„Hertil kommer, at det bør være muligt gradvis at slække på indgrebene, hvis det viser sig, at der på centeret er vilje til at leve op til de faglige udvalgs intentioner“.

Hertil vil venstre gøre opmærksom på, at tiden ikke nu er inde til at tale om slækkelse. Nu drejer det sig om at få forholdene på plads, og dertil kræves en længere periode, hvor man fra centerets side viser en vilje til at løse problemerne.

Om de konservatives forslag vil jeg blot sige, at når centeret kommer under effektiv administration, er overvejelser i retning af nedlæggelse ikke relevante.

Til sidst vil jeg understrege, at politikerne har et ansvar for, at de unge, der uddannes, kan noget, når de er færdige med deres uddannelse. Det gælder såvel af hensyn til de færdiguddannedes egen fremtid som af hensyn til samfundet. Lægerne skal kunne helbrede os, ingeniørerne skal kunne bygge broer og bygninger, gymnasielærerne skal kunne de fag, de skal undervise i, og embedsmændene skal vide noget om samfundsforhold. I det øjeblik universiteternes frihed misbruges til at sænke det faglige niveau, således at der med rette kan sås tvivl om de færdige kandidaters viden og færdighed, er rammerne for universiteternes selvstyre overskredet.

Disse afsluttende bemærkninger skal opfattes som en velment og venligsindet opfordring til alle universiteter og højere læreanstalter om at udøve en selvjustits, således at selvstyret holdes inden for de af samfundet afstukne rammer.

Halvgaard (FP):

Her ved førstebehandlingen af de foreliggende forslag vedrørende Roskilde universitetscenter, denne, kan man vist godt sige, Danmarks kostbareste og mest berygtede missionskole, er det naturligvis nærliggende for fremskridtspartiet at opfordre folketingets medlemmer til at se tilbage på den begivenhed, der fandt sted torsdag den 17. april 1975 her i folketingssalen. På den dag var der første behandling af fremskridtspartiets forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af Roskilde universitetscenter. Under debatten, hvor ca. 90 pct. af folketingets medlemmer glimrede ved deres fravær på samme måde som i dag, fremførte fremskridtspartiets ordfører, folketingsmedlem Svend Andersen (Rosk. a.), gentagne gange sin stærke mistillid til muligheden for at gennemføre den igangværende reorganisering på RUC, idet den gældende styrelseslov for de højere uddannelsesinstitutioner efter fremskridtspartiets mening hindrede, at man kunne diktere centralstudienævnene på RUC at fastlægge et konkret fagligt indhold i de såkaldte basisuddannelser.

Fremskridtspartiets ordfører spurgte under debatten gentagne gange undervisningsministeren, og jeg tillader mig at citere fra sp. 3695 i Folketingstidende 1974-75, 2. samling:

[Halvgaard.]

„Jeg vil yderligere gerne spørge undervisningsministeren: findes der en lov, der giver de af ministeren tilfældigt nedsatte udvalgte magt til at gå imod styrelsesloven, dvs. tvinge studienævnene til at rette sig efter, hvad disse fagudvalg måtte finde frem til? Hvis en sådan lov ikke findes, vil jeg gerne spørge undervisningsministeren: hvordan sikrer hun så, at de gode ideer, som disse fagudvalg eventuelt måtte finde frem til, virkelig bliver gennemført på RUC, hvis studienævnene modsætter sig disse forbedringer?“

Efter at være blevet rykket for svar på dette spørgsmål gav den nuværende undervisningsminister følgende svar til fremskridtspartiets ordfører, som jeg gerne vil have at folketingets medlemmer mærker sig indgående — jeg citerer fra sp. 3705 fra samme dato:

„Hr. Svend Andersen (Rosk. a.) spørger, vel lidt omskrevet, om det overhovedet er muligt at gennemføre nogle af de ting, der nu er sat i gang. Jeg kan ganske berolige hr. Svend Andersen (Rosk. a.) med, at de fornødne foranstaltninger kan foretages, og at styrelsesloven giver ministeren bemyndigelse til at fastlægge bekendtgørelsen for uddannelserne på Roskilde universitetscenter.“

I tilknytning til andenbehandlingen af fremskridtspartiets forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af Roskilde universitetscenter gik undervisningsministeren endnu videre og påstod, at der i den nye bekendtgørelse om basisuddannelserne på RUC ville blive beskrevet et fagligt indhold, og at fastlæggelsen af et konkret fagligt indhold ville ske uafhængigt af eventuel passivitet fra RUC-centralstudienævnens side.

Disse forklaringer stiller desværre en stor del af folketingets partier sig tilfreds med, og forsommerens forhandlinger om bl. a. fremskridtspartiets forslag til lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner fik da også et desværre særdeles beskedent forløb.

Resultatet af denne manglende folketingsindsats på styrelseslovsområdet blev hurtigt klart for fremskridtspartiet. Med loven om offentlighed i forvaltningen i hånden har mit parti skaffet sig indsigt i det materiale, som findes i reorganiseringssagen

på Roskilde universitetscenter. Dette sagsmateriale indeholder adskillige aktstykker, som ministeren på trods af sit løfte om, at udvalget løbende skulle holdes orienteret om RUC-sagen, ikke har fundet det politisk opportunt at fremsende til udvalget.

Vi har således i fremskridtspartiet med forbløffelse måttet erfare, at ministeren åbenbart ikke har ønsket at gøre undervisningsudvalget bekendt med bl. a. det afslørende materiale fra centerets styrende organer, som er indgået til ministeriet i forbindelse med fremkomsten af de faglige reorganiseringsudvalgs betænkninger og den efterfølgende bekendtgørelses udformning.

Det må forekomme ethvert medlem af undervisningsudvalget særdeles betænkeligt, at Roskildecenerets kommentarer af 7. august 1975 til ministeriets bekendtgørelsesudkast af 17. juli ikke er blevet fremsendt. Hvad er det da, der er så særlig interessant ved disse kommentarer? Ja, det er simpelt hen, at det af disse klart og tydeligt fremgår, at man på Roskildeceneret ikke har villet anerkende eller ikke har forstået, at såvel bekendtgørelsesudkastet som de dele af de faglige udvalgs betænkninger, der indgår i udkastet, skulle tages alvorligt.

Det forekommer fuldstændig meningsløst, at undervisningsministeriet efter modtagelse af disse kommentarer fra centerets styrende organer tilsyneladende kører videre med skyklapperne spændt på uden at reflektere nærmere over, at centeret stiller udvalgene ændringsforslag til samtlige betydningsfulde dele af bekendtgørelsesudkastet.

Nu står vi så i dag med en undervisningsminister, der tilsyneladende langt om længe af sit parti har fået ordre til at bringe komedien til ophør, idet socialdemokratiet så rigtigt har fattet, at Roskildeskandalens omfang og betydning er gået op for selv dem, der endnu ikke har fundet vej ind i fremskridtsbevægelsens rækker, og at det derfor er bydende nødvendigt at spille trumf ud. At spille trumf ud — ja, det er netop det rammende udtryk for undervisningsministerens forslag til lov om Roskilde universitetscenter. Det må virkelig være en stolt minister, der på denne måde kan sidde og fundere over, hvor snedigt det indtil denne dag tilsyneladende er lykkedes at fordele småkortene og i strid med reglerne sidde og lupre med honnørerne til sidste øjeblik.

[Halvgaard.]

Jeg sigter naturligvis i denne forbindelse til det, man i billedlig tale kan betegne som de tre esser, nemlig de tre udtalelser fra professorerne i kemi, fysik og datalogi på RUC, som på grund af ministerens taktiske politiske spil først er nået frem her i dag umiddelbart før denne debat og altså ikke har kunnet gøres til genstand for det nærmere studium, som disse udtalelser har krav på.

Dersom undervisningsministeren derfor med dette lovforslag tror at man kan få fremskridtspartiet til at gå i kassen som en anden Jeppe, ja, så har man i sandhed gjort regning uden vært. Vi vil derimod klart og utvetydigt udtrykke vor absolutte mistillid til, at det overhovedet skulle være muligt at rette centeret op, og vi ser, om ikke med sindsro, så dog med overbevisning, frem til, at dette i den nærmeste fremtid også vil gå op for en overvejende del af tingets andre partier.

De foreslåede indgreb på RUC vil uden al tvivl give anledning til det rene kaos og anarki. Lærernes fagforening, Magisterforeningen under Akademikernes Centralorganisation, har allerede raslet med sablen. Det tekniske og administrative personale vil sandsynligvis også kaste grus i maskineriet, hvad folketingsmedlem Camre, socialdemokratiet, måske senere kan give en redegørelse for.

For studenternes vedkommende vil situationen naturligvis blive status quo, eller rettere sagt fra den side vil der blive lavet al den ballade, som Roskildestudierne altid har åbnet mulighed for. Vi vil endvidere i den kommende tid få indberetninger om nye skandalesager i forbindelse med RUC. Jeg kan her næsten nævne i flæng skandalen omkring den falske arbejdsmiljøpolitiske uddannelse på centeret, skandalen i forbindelse med revisionsdepartementets afsløring af den manglende forskningsaktivitet på centeret på trods af omfattende offentlige bevillinger til dette formål, skandalen i forbindelse med professor- og lektorlønmidlers anvendelse til aflønning af snesevis af løst ansatte timelærere osv. osv.

Nej, nedlæggelsen af RUC er efter vor mening en nært forestående kendsgerning. At et flertal herinde muligvis beslutter sig til at trække pinen ud ved f. eks. at lade et triumvirat bestående af fageksperter kæmpe

mod vindmøllerne i nogle måneder fremover, er kun at beklage. Vi finder det i fremskridtspartiet særdeles tragisk, at man ikke i andre partier i tilstrækkelig grad har indlevet sig i den kendsgerning, at RUC blot har vist vejen, hvordan man kan misbruge og udnytte den gældende styrelseslov til det næsten ufattelige. Andre højere læreanstalter eller dele af disse vil i den nære fremtid gøre det samme. Forholdene på Ålborg universitetscenter, idéhistorisk institut og institut for nordisk litteratur på Århus universitet, samtlige sociologiske og kultursociologiske institutter på Københavns universitet taler deres tydelige sprog. Kun én ting kan rette op på denne fortvivlede situation, og det er naturligvis en radikal og gennemgribende ændring af den nuværende styrelseslov for de højere uddannelsesinstitutioner.

Den nuværende undervisningsministers forslag til ændring af styrelsesloven har skuffet fremskridtspartiet dybt. Dette forslag er slet ikke tilstrækkeligt, men der er håb forude, idet fremskridtspartiets forslag til lov om ændring af styrelsesloven bliver fremsat i overmorgen, altså fredag den 14. november, og kommer til første behandling i løbet af mindre end et par uger sammen med regeringsforslaget.

Jeg vil her til slut sammenfatte fremskridtspartiets holdning til de to foreliggende forslag angående Roskilde universitetscenter i en enkelt sætning: der skal under udvalgsarbejdet fremkomme meget vægtige argumenter og yderligere oplysninger, for at fremskridtspartiet skal kunne tilslutte sig det ene eller det andet af disse forslag.

Lone Dybkjær (RV):

Ja, så endte sagen om Roskilde universitetscenter endelig dér, hvor nogle har arbejdet meget flittigt på at få den og andre har været nervøse for at den ville havne. Det er jo et indgreb af ret vidtrækkende betydning, vi har for os her. Jeg kender faktisk ikke nogen eksempler på tilsvarende indgreb i almindelige vestlige demokratiske lande, men det skyldes måske min uvidenhed.

Det radikale venstre er imidlertid enig med regeringen i, at det er nødvendigt at sætte styrelsesloven for Roskilde universitetscenter ud af kraft øjeblikkeligt, og så må vi i udvalget nærmere diskutere, på hvilken

[Lone Dybkjær.]

måde ministeren har tænkt sig at det mest hensigtsmæssigt kan gøres. Jeg har forstået på ministeren, at der i udvalget vil blive givet yderligere oplysninger og være mulighed for drøftelser herom, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind på disse spørgsmål her. Det radikale venstre er ligeledes enig med regeringen i, at Roskilde universitetscenter ikke skal afvikles og nedlægges, og vi er derfor ikke tilhængere af det konservative forslag.

Af historiske grunde — for der er nok en vis historietegning i det her lovforslag — vil jeg godt slå fast, at det radikale venstre mener, at det ikke kan nytte noget ensidigt at rette kritikken mod Roskilde universitetscenter; der er fejl flere steder. Jeg skal ikke gå særlig dybt i de fejl på Roskilde universitetscenter, som der jo er; andre har sagt meget om dem. Vi har i dag fået nogle redegørelser fra en række professorer, som peger på en række problemer. Bortset fra at jeg altid er bekymret for kun at få den ene side i forbindelse med sådan et materiale, så er det vel i øvrigt også problemer, som reorganisationsudvalget skulle tage sig af.

Men den egentlige årsag til dette lovforslag er jo, at de studerende i en række tilfælde ikke har villet medvirke til at gennemføre bekendtgørelserne, og dermed er vi i virkeligheden på en vis måde tilbage i folketinget, for vi kan nemlig ikke skyde ansvaret fra os. Vi må spørge os selv om, hvorvidt vi har givet centeret muligheder for at overleve, eller om vi ikke i virkeligheden dømte det til at mislykkes fra starten. Jeg føler, at vi ikke har givet centeret helt rimelige betingelser. Vi har strakt os vidt, men spørgsmålet er, om vi i virkeligheden gav det levemuligheder helt fra starten, og jeg skal prøve her at tage nogle enkelte punkter frem.

For det første: vi har troet, mener jeg, at det ret let kunne lade sig gøre at opbygge et universitetscenter. Det er ikke nogen nem sag, det tager meget lang tid, og navnlig tager det meget lang tid og er vanskeligt, når den udvikling, man ligesom har forudset centeret skal tilgodese, i virkeligheden ikke sker. Jeg kan, uden at man kan trække en parallel, nævne et andet eksempel på en institution, som også i en periode var i vanskeligheder, og som i dag er i vinden, nemlig

Risø. Som bekendt var der meget store angreb, navnlig fra venstres side, i slutningen af 1960'erne på institutionen Risø, ikke fordi Risø egentlig ikke lavede det arbejde, de skulle, men fordi vi ikke fik de atomanlæg så tidligt her i landet, som vi havde forventet det. Altså det er ikke så nemt for institutioner at overleve, hvis udviklingen ikke går sådan, som vi her i folketinget har tænkt os.

For det andet: vi har sat nogle basisuddannelser i gang uden i virkeligheden at beskæftige os tilstrækkeligt med overbygningsuddannelserne. Derved bliver det noget underligt halvt noget. Derved bliver det faktisk ikke særlig gode betingelser, man giver centeret, og det bliver vældig svært at tiltrække de studerende på en alvorlig måde, fordi man ligesom kan se, at det er noget halvt noget.

For det tredje: folketinget har vedtaget en styrelseslov, der giver mulighed for, at lærere og studerende i en lang række tilfælde får lige indflydelse. Denne styrelseslov har vi også ladet gælde for Roskilde universitetscenter i en opbygningsperiode. Vi har givet de studerende medindflydelse på lige fod med lærerne i en række tilfælde, og så er det jo svært bagefter at komme og beklage os over, at de faktisk brugte denne medindflydelse. Spørgsmålet er, om disse ting i virkeligheden ikke er alt for svære for et center, nemlig på én gang at skulle bygge op, at være med i en helt ny styrelseslov og en meget demokratisk beslutningsproces. Det er derfor, jeg mener, at folketinget ikke kan skubbe ansvaret fra sig. Vi har også et ansvar i forbindelse med Roskilde universitetscenter, men det er klart, at det letteste og det nemmeste er, at vi blot vasker hænderne og siger, at det var Roskilde universitetscenter, der gjorde alle fejlene.

Gerda Møller (KF):

Ja, det var jo nogle stærke ord, der kom fra den socialdemokratiske ordfører, hr. Jens Kristian Hansen, om, hvad de konservative havde gennemtruffet i deres magtvælde i 1970, og at RUC var etableret trods stærk modstand fra socialdemokratiets side.

Må jeg have lov at sige, at for det første var vi jo altså en VKR-regering. Jeg ved ikke, hvor meget vi gennemtruffede. Vi havde selvfølgelig et større flertal dengang, end den nuværende regering har her i tinget.

[Gerda Møller.]

Med hensyn til den stærke modstand fra socialdemokratiets side — ja, jeg svarede jo på det, allerede sidst vi havde RUC til behandling — var forholdet jo det, at det, man var uenig i fra socialdemokratiets side, det var placeringen, hvor hr. K. B. Andersen ønskede det skulle ligge, jeg tror i Vestsjælland, og hr. Camre ønskede, det skulle ligge i Nordjylland, men modstanden var jo heller ikke større fra socialdemokratiets side, end at man undlod at stemme.

Med hensyn til, hvad de konservative gennemtrumfede i deres magtvælde, ja, så er forholdet det, at nok var vi ved regeringen, da RUC blev besluttet, men det er jo andre, der har siddet ved magten, mens udformningen og opbygningen skete. De forudsætninger, som vi havde for Roskilde universitetscenter ved oprettelsen som aflastning for Københavns universitet, er aldrig nogen sinde blevet opfyldt; og heller ikke de pædagogiske forudsætninger om, hvad der skulle foregå på centeret, er blevet opfyldt. De er blevet ændret undervejs, og det kan vi altså ikke have noget som helst ansvar for.

Det er også derfor, vi ikke mindst fra konservativ side har været skeptiske over for RUC, og vi var også de første, der udmøntede denne skepsis i 2 spørgsmål fra fru Ellen Strange Petersen allerede i august 1972. Det ene gik på, hvordan man sikrede, at de mange forsøg ved RUC ikke løb af sporet, men kunne udvikle sig til en undervisningsform, der giver studenterne anvendelige kundskaber. Det andet gik på ansættelsesproceduren, fordi det allerede dengang af artikler i dagspressen fremgik, at man ansatte efter holdning og ikke efter kvalifikationer.

I april 1973 måtte fru Ellen Strange Petersen udvide sit spørgsmål til, hvad undervisningsministeren ville foretage sig i anledning af oplysninger om fortsat ansættelse efter politisk holdning. Vi ved jo alle sammen, hvor mange spørgsmål fru Ellen Strange Petersen har rejst, og hvorledes hun også er blevet hånet, ikke mindst af en af de tidligere socialdemokratiske undervisningsministre, hr. Heinesen, i den anledning. Der er rejst andre spørgsmål fra konservativ side; jeg skal ikke komme ind på dem her.

Trods stramning i ansættelsesproceduren

forsøgte man stadig væk ved centeret at omgå reglerne, og det var baggrunden for flere af de spørgsmål, der blev rejst, bl. a. af det konservative folketingsmedlem Per Bendix med baggrund i en helt konkret ansættelsessag i september og juni 1974, hvor man igen måtte iværksætte en undersøgelse af centerets ansættelsesprocedure for at sikre, at gældende retsregler og retsgrundsætninger nøje blev overholdt i fremtiden.

Jeg skal ikke komme ind på den meget alvorlige kritik først og fremmest imod basisuddannelserne, som er kommet fra ansatte, elever og tidligere ansatte på centeret, ikke mindst fra professorerne Erling Olsen og Rold Andersen, den er alle bekendt. Den gav anledning til, at ministeren i et samråd i undervisningsudvalget skitserede de indgreb, hun fandt nødvendige for at rette centeret varigt op, både af hensyn til de studerende, ressourcerne og det videnskabelige niveau. Vi tilsluttede os disse indgreb, men pointerede udtrykkeligt — og gjorde det også under debatten her i salen — at vi ikke fandt indgrebene stærke nok, men at vi tillige ønskede styrelsesloven ændret, så den ansættende myndighed blev frataget studienævnene, og så alle stillingsopslag skulle godkendes af ministeriet. Det ville ministeren ikke gå med til, og det er bl. a. baggrunden for, at vi sammen med venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne har fremsat forslag om ændring i styrelsesloven samt vort eget forslag om en afvikling af Roskilde universitetscenter.

Den nuværende minister kunne ved debatten om Roskilde universitetscenter i april i år ikke forstå, at vi konservative ikke kunne afvente resultatet af de af hende iværksatte foranstaltninger. Ja men det kunne vi ikke, svarede jeg, fordi vi simpelt hen var bange for, at de ikke ville hjælpe, og derfor ville vi hellere afvikle RUC med det samme og henvide de studerende til andre uddannelsesinstitutioner, først og fremmest Københavns universitet. Og vi fik jo ret i vore synspunkter. Vi er nu i den situation, at selv ministeren må erkende, at de af hende iværksatte foranstaltninger ikke har kunnet gennemføres, fordi de studerende og enkelte af lærerne nægter at rette sig efter ministeriets bekendtgørelse, og derfor er det,

[Gerda Møller.]

ministeren beder om den bemyndigelse, som hun beder om, til at sætte centeret under administration.

Hertil vil vi fra det koservative folkeparti gerne sige til ministeren, at vi mener, der har været tid nok til at få Roskilde universitetscenter til at fungere tilfredsstillende, hvis den nødvendige vilje havde været til stede. Det har viljen ikke været. Vi mener, at RUC er et typisk eksempel på misbrug af de naturlige frihedsrettigheder, som samfundet gerne vil give alle. Vi synes ærligt talt, at både regering og folketing har vist stor langmodighed over for RUC, og det tror vi egentlig også at størstedelen af befolkningen mener. Derfor ser vi altså hellere en afvikling af RUC end en bemyndigelse til ministeren til at gøre endnu et forsøg på at rette centeret op.

Vi er helt enige med de udtalelser, som professor i kemi ved RUC hr. Jørgen Rasing fremkommer med i sin redegørelse af 30. oktober i år til folketingets undervisningsudvalg, hvor han siger, at formelt kunne en ændring af magtfordelingen i de styrende organer løse problemet, nemlig at tvinge udviklingen på RUC ind i en anden retning, men at han alligevel finder en sådan løsning utilstrækkelig, fordi et miljø efter hans mening ikke kan ændres ved hjælp af et sæt nye regler, der tvinges igennem på den ene eller anden måde. Skal reorganiseringen forløbe rimelig hurtigt og uden enorme interne problemer, siger han videre, må RUC knyttes meget intimt til Københavns universitet. Det er jo lige, hvad vi ønsker.

Forholdet er endvidere det ifølge den samme professor, at det øjeblikkelige faglige niveau hos de kemistuderende mest ramende kan beskrives derved, at de ved juletid 1975, det vil sige 3½ år efter påbegyndelsen af studierne ved RUC, skal tage eksamen i et pensum, der svarer til det såkaldte kemi I pensum ved Københavns universitet, et pensum, som de studerende dér går til eksamen i efter 1 års studietid. Og når så hertil kommer, at de færdige kandidater havde betragteligt lavere niveau end niveauet hos kandidaterne fra Københavns universitet — det er jo også bekræftet ved forskningsrådets møde den 5. september — samt at to af professorerne betegner ar-

bejdsmiljøet på centeret som uacceptabelt for udførelse af alvorligt professionelt arbejde, ja, så bekræfter det vor opfattelse, at man kan lave nok så mange reorganiseringer ved RUC, det hjælper bare ikke.

Kristine Heltberg (SF):

I sin skriftlige fremsættelsestale nævner ministeren, ganske ligesom hendes partifælle og den socialdemokratiske ordfører har gjort det, at RUC fra dets start har været fulgt af kritik. Det er en bemærkning, der er klædelig ved sit understatement. Enhver, der har fulgt dette, ikke blot herhjemme, men også i udlandet, med stor interesse vurderede forsøg på nystrukturering af videregående uddannelser, ved, at centeret fra sin start har været genstand for en enestående hetz.

Det er min opfattelse, at meget virkelig også er gået skævt på RUC, måske takket være netop den voldsomme polarisering. Det er næppe muligt at opbygge noget nyt, væsentligt og kvalificeret i en atmosfære af stadig mistænkeliggørelse og uvilje. Det er i og for sig betegnende, at centeret har fået en så høj symbolværdi for dets politiske modstandere på højrefløjen. Tænk blot på, at vi i dag, hvor landet er ramt af en alvorlig krise og skarer af arbejdsløse vidner om situationens farlige karakter, hvor hele den økonomiske situation burde pålægge tinget at lægge vægt på store og væsentlige opgaver, bruger timer af folketingets tid til en sag, der i virkeligheden er af ganske diminutivt omfang, hvis det da ellers var det saglige, man var interesseret i.

Lad være, at vi på mange måder synes, der allerede er stillet mange og ofte lovlig voldsomme krav mod centeret, men størstedelen af husklyngerne på RUC har jo indstillet sig på de ændrede arbejdsbetingelser og er gået under åget, som man har villet have det. På de allerfleste områder har man opnået de tilsigtede ændringer.

Uden at gå ind på karakteren af disse ændringer — dem har tinget jo diskuteret i en uendelighed i flere omgange — må man blot erkende, at der inden for de fleste fag og i de allerfleste huse arbejdes flittigt og loyalt under de nye forhold. Dette gælder det humanistiske område, og det gælder også for store dele af både det naturvidenskabelige og det samfundsvidenskabelige område.

Der er gjort et vældigt arbejde fra både

[Kristine Heltberg.]

lærernes og de studerendes side for at bevare RUC ved at samarbejde positivt med myndighederne. At der enkelte steder er problemer, er da ganske naturligt. Hvordan skulle et nyt foretagende som dette kunne undgå problemer, som vi jo kender fra selv de mest veletablerede videregående uddannelser i forvejen. Og problemer er som bekendt til for at overvindes. En ekstra samtale med ministeriet eller ministeren, en smule respit, til folk havde fundet deres ben at stå på, havde været nok til at bringe den sidste rest i overensstemmelse med folketingsflertallets ønsker.

Nu står vi i stedet i denne tidødende debat. Dette var om RUCs symbolværdi, noget med røde lejesvende, kinesere, bolsjevikker, marxister, ja, man genkender tonerne fra vort sydlige naboland, hvor man er gået et skridt videre i hetzen ved gennemførelse af forslaget om Berufsverbot. Det er i hvert tilfælde vor agt og vilje at gå imod den slags tendenser.

Der er også ting, som man kunne pege på i retning af nogle martyrglorier, som man er ved at vinde sig på RUC. Der er noget, som for en geograf som mig, en, der har beskæftiget sig med helgenlevneder professionelt, erindrere om, at helgener sjældent opstår, hvis der ikke er undertrykkelse til stede. Og det er denne undertrykkelse, der efter min mening har bevirket, at der måske er en eller anden, der ikke har opført sig så rationelt og fornuftigt, som man skulle have forventet. Det er dog ingenting af større betydning, og det er først og fremmest noget, der bygger på, at der har været en ganske kraftig politisk forfølgelse til stede.

Men til sagen. Ministerens egen tidstabel, som vi har fået den 6. november, som fremstiller forholdet mellem RUC og ministeriet, bringer i og for sig ganske artige ting frem. I dette tilfælde har ministeren udvist en forbløffende langmodighed over for sit eget ministeriums forsyndelser i retning af sendrægtighed og efterladenhed. Man har ikke fra ministeriets side holdt centeret virkelig underretet om, hvad der forventedes af det med rimelige tidsfrister, og det har rektor Bent Jørgensen flere gange beklaget sig over, og professor Arne Thing Mortensen understreger dette også ganske rigtigt i

undervisningsministerens eget partiblاد i dag.

Til gengæld har der ingen tålmodighed været med centeret, det er gået slag i slag med krav om omstilling, ændring, omskrivning af studieplaner og forandringer på tværs af alle normale tidsfrister. Man har gjort RUC til et offerlam ganske uanset normal administrationspraksis. Ministeren har også selv flere gange indrømmet, at der er sket fejl. Havde det da ikke været rimeligt at give RUC i hvert fald en lige så bred margen, som man har givet ministeriet? Man gribes af en ubehagelig fornemmelse af, at sammenhængen er endnu mere pinlig, end man troede.

Når fru Tove Nielsen og hr. Brixtofte drager ud i denne anden puniske krig mod RUC, når fru Gerda Møller med sit forslag allerede er kommet frem til dette Karthagos ødelæggelse efter en hypotetisk afslutning af en tredje punisk krig, er det ikke helt uforståeligt, men det er uforståeligt, at symbolværdien ved RUC er så stor, og at RUC kan opfattes som noget, der er så farligt for det danske samfund. Men den borgerlige politik er og bliver borgerlig politik.

Det, der bekymrer mig mest ved hele denne sag, er, at det her er som en sort sløjfe, der sammen med forrige uges uddannelsesdebat bindes over socialdemokratiets uddannelsespolitik. Det er ministeren selv, der på socialdemokratiets vegne tager ansvaret for at føre en politik mere borgerlig end de borgerliges. Uden hensyn til procedure og administrativ skik og brug farer ministeren frem med ild og sværd på hele dette område. Glemte er de tidligere års frisind og forståelse for det kritiske og vågne, i hvert fald for de videregående uddannelsers vedkommende. Det er det reaktionære flertals politik, ministeren ligefrem foruddiskonterer, det vil vi gerne advare hende og hendes parti imod.

Det forslag, som fru Gerda Møller har fremsat, som i og for sig anbringer RUC hypotetisk, altså dette ødelagte Karthago, under Københavns universitet, forekommer mig at være ganske uoverlagt, men vi kan i lige så ringe grad være med til at støtte ministerens lovforslag, der er enestående i sin art, og som forekommer mig at være et udtryk for en meget kortsynet reaktionær politik.

Chr. Christensen (KrF):

I foråret 1975 tiltrådte kristeligt folkeparti undervisningsministerens initiativ med hensyn til nedsættelse af 3 faglige udvalg, hvis opgave var at fremkomme med forslag til en reorganisering af de 3 basisuddannelser ved centeret, den samfundsvidenskabelige, den humanistiske og den naturvidenskabelige. Dette gjorde vi, først og fremmest fordi vi mente, at det var ganske nødvendigt, at der blev foretaget noget over for centeret, noget, der kunne sikre en klarlægning og en konkretisering af både indhold, omfang og målsætning med studierne på RUC.

Men vor tilslutning blev også givet ud fra den opfattelse, at vi herigennem gav RUC en chance for selv at medvirke til at rette forholdene på centeret op. Denne chance har RUC efter vor opfattelse ikke blot undladt at udnytte. Man har i virkeligheden groft negligeret den og på visse områder direkte modarbejdet den. De negative kræfter især inden for de studerendes rækker har udnyttet styrelseslovens muligheder for medindflydelse til ved stemmelighed at opnå, at mange konstruktive forslag fra lærerside ikke kunne gennemføres, og man har derved i virkeligheden direkte modarbejdet centerets muligheder for at rette op på tingene.

Jeg tror, at en ændring af styrelsesloven i tide som foreslået af 4 partier her i salen kunne have hindret, at vi var havnet i den nuværende situation. Men folketingets partier har endnu ikke ønsket at gennemføre denne ændring, og da en omgående ændring af forholdene på centeret er nødvendig af hensyn til de studerendes udbytte af undervisningen i indeværende undervisningsår, og da de studerende klart har afvist at medvirke til en positiv løsning med deres holdning i studienævnene, ser vi ikke anden udvej end at sætte styrelsesloven ud af kraft over for RUC og dermed sætte centeret under administration.

Efter lovforslaget fra ministerens side bemyndiges ministeren til at fastsætte særlige bestemmelser om styrelsen af RUC. På baggrund af den udvikling, vi har været igennem med hensyn til RUC, kunne man måske overveje, at bemyndigelsen blev givet ministeren til at fastsætte særlige bestemmelser efter samråd med folketingets undervisningsudvalg.

Spørgsmålet, om det overhovedet kan nytte at arbejde videre med RUC, kan ikke uden videre fejles af bordet. Udviklingen, vi har været igennem med centeret, giver absolut ikke overvejende grund til optimisme. Skal de studerende på RUC forholdes en virkelig solid uddannelse, der gør dem kvalificeret til en stilling i samfundet, og vi herfra fortsat investerer i et foretagende, der er negativt i sit sigte, ja, så er det uden tvivl bedre, at vi stopper, jo før, jo bedre.

Forhandlingerne i udvalget må afklare, om det er muligt igennem det foreliggende forslag at nå en acceptabel løsning. Ministerens intentioner i den skriftlige fremsættelse sigter efter vor opfattelse i en positiv retning. Skulle det trods disse intentioner ikke lykkes at skabe eller finde en acceptabel løsning, så må det konservative forslag om nedlæggelsen af RUC og overflytning af de studerende til Københavns universitet påkalde vor sympati. Folketinget kan ikke oftere sættes ud af spillet af de studerende på RUC med hensyn til målsætningen for undervisningen på vore højere uddannelsesinstitutioner.

Men problemerne, der er rejst fra RUC, er jo ikke bare et RUC-problem. Vi har set, at problemerne med at fastholde det faglige niveau i uddannelsen er dukket op på andre højere uddannelsesområder, så vi kommer næppe uden om, at skal det faglige niveau på vore højere uddannelser fastholdes, så må vi fremskynde vedtagelsen af en ændring af styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner.

Freddy Madsen (DKP):

Der har stået lidt strid om ophavsretten til Roskilde universitetscenter, og jeg ved ikke, om man er nået til enighed om, at det var VKR-regeringen, som gjorde det, men det er nu heller ikke så afgørende i den forbindelse. Det afgørende i fortiden at holde fast ved er, at man importerede denne ny skabelse i det danske undervisningsvæsen fra USA, fordi man hermed mente, at man — også ud fra forestillingerne om at indrette uddannelserne efter kapitalens behov — kunne få noget, som var anvendeligt. Det var jo det, der var baggrunden for det, og det, der var ønsket. Selv i denne udformning var det afgørende grundlag, at de studerende skulle have en dominerende indfly-

[Freddy Madsen.]

delse på udformningen af studierne og lærerne, så at sige være konsulenter for udviklingen af det, der skulle foregå.

Det, der kom til at karakterisere centeret — og dér synes jeg nok at den socialdemokratiske ordfører skal vedkende sig paterniteten — er, at den ledelse, der blev indsat på Roskilde universitetscenter, havde meget få forestillinger om, hvad der i virkeligheden skulle udvikle sig. Det, der først og fremmest kom til at præge centeret fra starten af, var en total mangel på vision, en total mangel på planlægning af, hvad der faktisk skulle foregå. Man gav sig så at sige skæbnen i vold, og først da man opdagede, at det ikke helt gik, som man havde forudset, ja, så kom jammeren, og så var der nogle andre, der fik skylden. Jeg synes, det var rigtigt, også i denne situation, at fastholde ansvaret, hvor det faktisk bør placeres.

Det gik altså knap som beregnet, og det gjorde det heller ikke af den grund, at de studerende ikke helt havde de samme opfattelser af, hvad der var relevant, og hvad der ikke var relevant i studiemæssig henseende, som ophavsmændene faktisk havde. Det kan man naturligvis strides meget om. Det er klart, at valget af de projekter, som man anvendte i forbindelse med sine studier, ikke kom tilpas iblandt de bestillende kredse her i landet. Jeg skal også medgive, at der indimellem i disse projekter naturligvis var fejlskud. Jeg vil heller ikke bestride — det har jeg sagt tidligere fra denne talerstol — at der også var nogle romantiske forestillinger om, at man kunne gøre Roskilde universitetscenter til revolutionens arnested, og andet af den snak, som der ikke var mange realiteter i.

Men det afgørende var, at eksperimentet trods alt kørte, at der var forudsætninger og muligheder for, hvis man havde grebet tingene rigtigt an, at der kunne være kommet noget fornuftigt og noget rigtigt ud af det.

I stedet for satte man ind med en eksempelvis politisk hetz netop mod Roskilde universitetscenter. Der er næppe noget højredrejet parti i dette land, som ikke har haft højt oppe på listen imellem store og små problemer, at det, der næsten var det mest afgørende for dem, var at komme Roskilde universitetscenter til livs.

Samtidig med, at det naturligvis skabte en række vanskeligheder for en fornuftig udvikling af studier og forskning ved Roskilde universitetscenter, så skal man også tage i betragtning, at netop den måde, man havde opbygget centeret på, krævede, at de studerende så at sige skulle være til rådighed i større udstrækning end ved de gamle universiteter, men man skabte ikke de økonomiske forudsætninger, der skulle til. Tværtimod skar man også her ned på studiestøtten på en måde, der gjorde det overordentlig vanskeligt for de unge ved RUC at klare studierne på den måde, som man oprindeligt havde regnet med, fordi de måtte have erhvervsarbejde ved siden af.

Det er rigtigt, at der var uro, og det er også rigtigt, at der var uro på Roskilde universitetscenter, men det må understreges igen og igen, at hovedårsagen til denne uro blev skabt udefra. Det var bestemt de kræfter udefra, der rejste diskussionerne og også skabte på mange måder de modpoler inden for selve centeret, som gjorde, at mangt og meget, der ellers kunne være løst, gik i hårdknude.

Netop på den baggrund må jeg sige, at det er forbløffende, at der trods de angreb, der her foregik, at der på trods af alle mulige anstrengelser udefra for at forkludre tingene faktisk — og det må enhver, der har fulgt udviklingen de sidste par år på nærmere hold, erkende — er foregået en udvikling, også i retning af at afhjælpe de svagheder, der har været med hensyn til det videnskabelige niveau, med hensyn til udviklingen af disciplinerne som nødvendige redskaber for en meningsfyldt projektforskning. Det har faktisk udviklet sig igennem de diskussioner, der er foregået. Der er for mig ingen tvivl om, at man også ville være nået igennem, hvis man ikke fra offentlige myndigheders side bestandig havde blandet sig og bestandig havde foregrebet begivenhedernes gang, sådan at det blev vanskeligere at gennemføre.

Nu siger den socialdemokratiske ordfører, der skal skabes ro. Det skulle man have tænkt på noget før. Det gælder for alle de kræfter, som har indblandet sig så voldsomt i centerets anliggender. Men det, man nu vil skabe, det er nok ro, men det er den dødens ro, som også er ødelæggende for alt, hvad

[Freddy Madsen.]

der hedder undervisning og forskning, og det er jo også det, som reaktionære kræfter ønsker i virkeligheden skal ske.

Ikke nok med, at man skabte uroen gennem diskussioner, man gjorde det også igennem de planløse politiske indgreb, som man har foretaget. Det gjaldt i første række spørgsmålet om overbygningerne og om læreruddannelsen, som blev kappet væk og dermed naturligvis fratog centeret noget af dets mening. Men det værste har vi jo set i den nuværende undervisningsministers periode.

Det første var indgrebet i foråret, hvor man under tryk af de borgerlige kræfter greb til at få folk udefra til at planlægge, hvad der skulle foregå på RUC. Der blev nedsat en række eksterne faglige udvalg, som skulle tilrettelægge uddannelserne. De er også kommet med deres udtalelser og med deres forslag om, hvad der skulle gøres. På trods af disse indgreb udefra må man alligevel sige, at man på centeret — nogle har sagt, at man gik under åget, man kan også sige, at man gik ind i dette arbejde og forsøgte at få det bedst mulige ud af det. Det lykkedes jo virkelig inden for væsentlige områder, det gælder vel både for det humanistiske og for det naturvidenskabelige område, inden for de rammer, som faktisk var udarbejdet af udvalgene, at skabe studieordninger, som var acceptable, og som i hvert fald undervisningsministeriet og direktoratet på et vist tidspunkt sagde god for. De småpillerier, der har været inden for det samfundsvidenskabelige område, var jo ikke af større art, end at de også i det videre arbejde kunne være løst.

Man skal tage i betragtning, at de indgreb, de bekendtgørelser, der kom fra ministeriet, og som både — for at sige det mildt — var på den yderste kant af styrelsesloven, og som gik langt ud over det, som de faglige udvalg havde skitseret, kom så sent, at de tidsfrister, som man har haft at arbejde med ved RUC, har været helt utilstrækkelige. Sådan er det altså gået.

Den kolde krig, som borgerlige og reaktionære kræfter har iværksat, er foreløbig kronet med, at den socialdemokratiske undervisningsminister erklærer undtagelsestilstand ved Roskilde universitetscenter. Så groft er det. Jeg ved ikke, om undervis-

ningsministeren har nogen forestilling om i det virke, hun har udøvet på dette område igennem det sidste halve års tid, at hun bare ved at kaste en luns af her og dér kan få indrømmelser til sine standpunkter. Hvis hun har troet det, så vil jeg mene, at den debat, som vi har set her i dag, burde overbevise hende om noget andet; om den gør det, er nok tvivlsomt. Her ser vi jo, at de, som man nu giver indrømmelserne, jo ikke står op og takker eller siger: det er udmærket. De står op og siger: nej, det er alt for lidt. Det, de i virkeligheden vil have, er, for at udtrykke det ekstremt, som fremskridtspartiet har gjort det, at de vil have centeret dernede omdannet til et supermarked. Det er den udviklingsvej, som undervisningsministeren nu bidrager til, i stedet for at hun skulle have dæmmet op for de kræfter, der faktisk skader mere, end de gavner.

Arnfast (CD):

Der er i forbindelse med den sag, vi her behandler, blevet talt om hetz mod Roskilde universitetscenter. Det er med tilfredshed, jeg kan konstatere, at centrum-demokraternes ordfører fra denne talerstol i undervisningsspørgsmål aldrig har deltaget i denne såkaldte hetz. Selv om centrum-demokraterne ikke har haft lod og del i oprettelsen eller etableringen af dette forsøgscenter, har vi erkendt, at det er nødvendigt også i Danmark at forsøge en fornyelse af undervisningen på de højere læreanstalter i form af basisuddannelser, problemorientering m. v.

Til gengæld har vi gang på gang understreget, at selv forsøgsundervisning og nye former for undervisning måtte og skulle leve op til den standard og det niveau, som må kræves både af de kandidater, som deltager i undervisningen, og af de institutioner, som underviser.

Netop ængstelsen for, at dette niveaukrav ikke var opfyldt, har fået os til fra første færd at kræve styrelsesloven for de højere uddannelser ændret, altså ikke alene for RUC, men overalt, således at det blev den faglige viden og kunnen, erfaring, repræsenteret ved underviserne, der kom til at præge niveauet. Dette måtte selvsagt også gælde RUC. Det er dér, det er gået galt for forsøget; det er dér, ministeriet gang på gang har søgt at rette tingene op, og det er det, der

[Årnfest.]

efter undervisningsministerens mening nu er mislykkedes i en sådan grad, at der må ind-sættes et interimsstyre for denne specielle undervisningsinstitution.

Lad mig udtrykke det klart: vi beklager, at det er nødvendigt. Det ville være dejligt, om Danmark i lighed med Norge, Vesttyskland og mange andre nationer kunne bidrage med gode erfaringer fra en ny form for uddannelse af studenter. Det kan forhåbentlig lykkes endnu. Ved at støtte undervisningsministeren i dette indgreb håber vi på, at der bliver mulighed for at få indregnet de nuværende problemer under det, som historien engang vil kalde Roskilde universitetscenters børnesygdomme.

Der er allerede citeret meget fra de papirer, vi i undervisningsudvalget har modtaget her til morgen — alt for sent, selv for en hurtiglæser. Også jeg kan blive chokeret over den ligefremme måde, hvormed adskillige af lærerkræfterne afdækker, hvor slet det står til med det samarbejde, som var det egentlige og det nye i undervisningen derne-de. Men jeg vil gerne citere rektor Bent C. Jørgensens følgeskrivelse. Rektor beklager, at man kun har ønsket udtalelser fra fagene kemi, fysik og datalogi, og han skriver:

„En anden udvælgelse af fag ville formentlig tegne et andet og mere nuanceret situationsbillede.“

Det er det, vi har haft på fornemmelsen, at der var tale om begrænsede konflikter centreret ganske bestemte steder, men igen, vi må indrømme undervisningsministeren, at det forelagte indgreb ikke kan deles op. Der må en gennemgribende revision til for at sikre, at de studerende, som kan og vil andet end manifestere deres trang til at diskutere og manipulere, får en mulighed for at arbejde og nå op på et niveau, der kan sikre dem et udbytte af deres studier, herunder også et udbytte, der kan give anden erhvervskompetence end f. eks. „kun gymnasie-lærer“, som det vurderes til i øjeblikket i nogle af papirerne.

Lad os så samtidig håbe, at dette interimsstyre kan skaffe forskningen bedre vilkår på Roskilde universitetscenter, for uden forskning intet universitetsmiljø. Statens naturvidenskabelige forskningsråd har jo også afleveret en rapport til os, og den er ikke opmuntrende. Så vidt man kan skønne,

så er der meget, meget lidt forskning og meget få ansøgninger.

Nu forlyder det, at de studerende har trukket sig tilbage fra alle poster i nævn og udvalg, som vel skulle samarbejde med det interimsstyre, som ministeren vil oprette. Det vil der være mange borgere som vil græde tørre tårer over. Det vil vi ikke. Det er vort håb, at de studerende vil vende tilbage til samarbejdet om deres uddannelse. Om det bliver netop de samme repræsentanter, som har siddet i disse råd, skal vi selv sagt overlade til de studerende selv at afgøre. Men det var at ønske, at de nu trådte tilbage helt og fuldstændigt, at de erkendte, at deres politik har slået fejl, at den ikke tolereres som obstruktion hverken af flertallet i dette folketing eller af landets største parti. Det var at ønske, at de studerende satte nye kræfter ind i arbejdet for at rette RUC op; ellers går den direkte vej jo til en regulær nedlæggelse, som der også er stillet forslag om her i dag.

Bevares, vi ved allerede, at der er kredse blandt de aggressive på RUC, som måske ville betragte det som den største sejr i deres studentertid, at de fik nedlagt institutionen. Men der er forhåbentlig — det må der være — andre på RUC, for hvem både deres egen uddannelse og Roskilde universitetscenter er mere værd end det at ride på toppen af en revolutionær bølge. Vi kan i dag med de indgreb, undervisningsministeren har fremlagt og antydnet, støtte dem, og vi går imod de konservatives forslag om at nedlægge Roskilde universitetscenter.

Steen Folke (VS):

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Jens Kristian Hansen, talte om politisk indoktrinering og politisk ensidighed i forbindelse med RUC. Jeg mener, det er karakteristisk, at det, der bekymrer socialdemokrater, er, når der bliver en del, som er venstreorienterede, på en uddannelsesinstitution, og sågar nogle, som forsøger at arbejde ud fra et marxistisk grundlag for uddannelse og forskning. Der var engang, men det er meget, meget længe siden, da socialdemokratiet havde et reelt forhold til marxismen, men jeg mener, det er karakteristisk i dag, at socialdemokratiet ikke bekymrer sig om den politiske ensidighed, den borgerlige indoktrinering, man med langt større ret kan sige

[Steen Folke.]

foregår på en lang række af landets øvrige højere læreanstalter. Det tager socialdemokrater ikke anstød af.

Hr. Brixtofte, venstres ordfører, talte noget om det moderne liberale samfund og sådan noget. Jeg mener, at indgrebene — for ikke at sige overgrebene — over for RUC viser lige præcis, hvor langt den højt besungne liberalisme rækker. Nu er der altså med regeringens forslag her lagt op til — og det bliver jo helt klart vedtaget — at der skal indsættes et interimsstyre udefra, som skal tillægges diktatoriske beføjelser på RUC. Det står der ganske vist ikke i det forslag, vi debatterer, men ministeren har jo ikke lagt skjul på, at det er det, det drejer sig om, at studienævn skal nedlægges, at lærere skal tildeles dobbeltstemmer i andre organer osv. osv.

Der er tale om en bemyndigelseslov, og dér er det fremhævet i bemærkningerne, at det jo giver mulighed for, at man kan lempe i disse bestemmelser hen ad vejen. Jeg vil gerne understrege, at det jo også giver muligheden for, at man kan stramme yderligere de bestemmelser, der er tale om. Jeg mener, ministeren ved anden lejlighed ikke har lagt skjul på, at det kunne der for den sags skyld lige så godt være tale om.

Det sidste indgreb her over for RUC — dette forslag om at sætte centeret under administration — er jo blot det foreløbig sidste i en endeløs række af indgreb udefra. Der er reorganiseringssudvalgene med deres arbejdsområde, som jo havde et flertal af folk tilkaldt udefra, og der er så de bekendtgørelser, som blev udstedt i forlængelse af reorganiseringssudvalgenes arbejde. Jeg mener på forskellige områder at disse bekendtgørelser faktisk gik videre, end reorganiseringssudvalgenes betænkninger gjorde. Derudover mener jeg helt klart, at styrelsesloven reelt er overtrådt i og med den måde, hvorpå bekendtgørelserne blev udformet og iværksat. Ministeren har ved anden lejlighed talt om, at man strakte styrelsesloven til det yderste eller noget i den retning. Jeg mener, det er klart, at man i virkeligheden gik ud over det, der var indholdet i styrelsesloven, at man reelt fratog først og fremmest studienævnene den kompetence, de har ifølge styrelseslovens § 14, og på forskel-

lig vis tillagde lærerne en særlig kompetence.

Og nu altså det sidste skridt, hvor man sætter RUC under administration med forskellige påskud i den seneste udvikling dernede. Man har bl. a. hævdet — det fremgår af den skriftlige fremsættelse til det forslag, vi behandler i dag — at der har været manglende åbenhed omkring dette forhold, at man ikke til punkt og prikke kunne overholde den procedure, der var skitseret i forbindelse med reorganiseringen. Så vidt jeg er orienteret af folk på centeret, er dette ikke i overensstemmelse med kendsgerningerne. Man siger, at man har givet udtryk for — vistnok på et møde den 10. oktober i direktoratet — at man var tvunget til, fordi man handlede under meget stærkt tidsmæssigt pres, at fravige visse sider af denne procedure.

Der skete i øvrigt det, og det har jo været stærkt medvirkende til — i hvert fald benyttes det som påskud til — at man nu kommer med dette ret vidtgående indgreb, at de studerende ved det samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige område ikke ville medvirke til at gennemføre visse foreslåede bestemmelser i forbindelse med realiseringen af reorganiseringen.

Jeg mener for det første, kan man sige, at det udløste altså et indgreb, som var ude af dimensioner med situationen, som drejede sig ikke blot om samfundsvidenskab og naturvidenskab, men også om det humanistiske område og om overbygningsuddannelserne, som hele striden i denne omgang slet ikke står om.

Men det er nu, hvad det er, en mindre ting; nok så væsentligt er det, at jeg mener, det er klart, at man overhovedet ikke gjorde noget reelt forsøg på at komme overens i den situation, der var opstået, hvor der er grund til at tro, at de problemer, der resterede, kunne være løst ved videre forhandlinger. Det har man ikke søgt på nogen måde at gøre. Man benyttede dette påskud til at gribe ind, tilmed lovindgreb, at sætte centeret under administration.

Jeg vil gerne henvise til den artikel, som adjunkt Knud Jensen har i Information i dag. Han var med i et af disse reorganiseringssudvalg, som altså har flertal af folk udefra. Han skriver bl. a. i Information:

[Steen Folke.]

„Den bekendtgørelse, vi langt om længe fik, først i udkast, siden i færdig form, adskiller sig radikalt fra den betænkning, jeg havde været med til at afgive som medlem af det faglige udvalg for den humanistiske basisuddannelse, herunder fra det udkast til ny bekendtgørelse, som vi havde ladet vores betænkning indeholde.“

Og lidt senere:

„Vi påpegede over for ministeriet, at udkastet afveg på 22 konkrete punkter fra betænkningen, som vi var i gang med at planlægge ud fra (på ministeriets udtrykkelige opfordring).“

Jeg mener, dette er et af mange udtryk for, at man med denne reorganiseringsproces ville gribe endnu dybere ned i centerets interne planlægning, i fastlæggelse af studiernes indhold og form osv., end der var lagt op til med reorganiseringsudvalgenes arbejde. Jeg forstår for så vidt godt studenternes reaktion, at de har sagt, de ville ikke medvirke til denne tilsyneladende endeløse række af overgreb, der kom udefra. Når de gik med til ét, så var der straks et nyt, og det så ud, som om det var en proces uden ende.

Nu har de studerende annonceret efter det sidste lovindgreb her, at de trækker sig ud af de forskellige organer på RUC. Det forstår jeg særdeles godt. Realiteten er jo, at man har frataget dem enhver indflydelse. Det vil være meningsløst at blive siddende som gidsler for den politik, som i øvrigt føres igennem uden deres indflydelse.

Jeg mener efterhånden, det er lykkedes for dygtige demagoger i folketinget og for undervisningsministeriets dygtige teknokrater at ødelægge eksperimentet på RUC.

Det er lykkedes nu at få indkørt en række eksaminer, ustandselige prøver og eksaminer, at få indført krav om et utal af disciplinorienterede kurser, at få indført en kraftig lærerstyring. Reelt er tværfagligheden, problemorienteringen og studenterindflydelsen ved at gå fløjten. Jeg hævder ikke, at der ikke er og ikke har været masser af problemer i forbindelse med opbygningen af disse uddannelser på RUC, men det er ikke dem, man har søgt at løse. Det er ikke dem, der har været den egentlige anstødssten. Det borgerlige samfund og det borgerlige flertal herinde inklusive socialdemokratiet

kan ikke acceptere for store afvigelser fra den fremherskende borgerlige uddannelse og forskning.

Jeg er ikke i tvivl om, at et tilstrækkelig amputeret, kontrolleret og disciplineret center nok skal få lov at bestå. Visse elementer i RUCs uddannelser er i virkeligheden helt klart i kapitalens og statens interesse.

Kapitalismens krise har givet næring til reaktionære strømninger, og i ly heraf strammer socialdemokratiet grebet om de højere uddannelser. Det er jo ikke kun RUC, der er tale om. Det er også indgreb over for andre uddannelsesinstitutioner, sidst altså forslaget til ændring af styrelsesloven.

Den øgede statslige styring af højere uddannelse sker ud fra erhvervslivets, ud fra kapitalens krav og behov. Socialdemokratiet er jo et ansvarligt, statsbærende parti, som nok ved, hvis interesser der skal varetages.

VS er imod både regeringens og det konservative folkepartis forslag om henholdsvis at sætte RUC under administration og at afvikle RUC.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Vi har allerede her i tinget drøftet Roskilde universitetscenter for meget, kunne man sige. Et utal af debatter har fulgt med udviklingen på Roskilde universitetscenter, og jeg skal forsøge i denne omgang at gøre det kort.

Hr. Brixtofte var i sit indlæg inde på, at det var beklageligt, at materialet fra det naturvidenskabelige område ikke var kommet til udvalget før her til morgen. Jeg beklager også, at det har taget lang tid at få fremstillet dette materiale i de fornødne eksemplarer. Jeg havde en fornemmelse af, at der kunne blive besværligheder. Derfor oversendte jeg på et tidligt tidspunkt et svar til udvalget, hvoraf det fremgik, at vi havde modtaget det materiale, men at vi måtte påregne nogen tid til at få det fremstillet i det fornødne antal eksemplarer. Af samme grund har vi først her i dag kunnet overbringe de tre bilag, som har været af meget omfattende karakter. Vi har indtil videre kun lagt et bestemt antal i udvalget, hvor vi så håber man kan låne sig frem.

Med hensyn til det særlige bilag fra professor Rassing ville hr. Brixtofte gerne vide,

[Undervisningsministeren.]

om det var kommet frem til ministeriet, eller hvordan det forholdt sig med dette bilag. Jeg vil godt sige, at dette bilag er medsendt i professor Rassings redegørelse, men det er ikke selvstændigt fremsendt til undervisningsministeriet. Vi har selvfølgelig forespurgt omkring dette bilag, fordi man efter redegørelsen med rette kunne undre sig over, at det ikke var blevet sendt frem, og vi har fået den forklaring, at det skyldtes, at bilaget var tænkt som en intern skrivelse, som skulle anvendes til at opnå et kompromis på centeret, og hvis man opnåede dette kompromis, var det ikke tanken, at skrivelserne skulle sendes frem. Det er, hvad jeg kan oplyse om denne sag på nuværende tidspunkt.

Jeg vil gerne bekræfte, at jeg vil drøfte spørgsmålet om, hvordan bemyndigelsen konkret skal udformes, med undervisningsudvalget.

Endelig ville jeg sige omkring de bemærkninger om at slække på indgrebet, som både hr. Brixtofte og hr. Steen Folke var inde på, at for mig er det meget vigtigt, at vi på Roskilde universitetscenter gør, hvad vi kan, omkring den administration, vi nu sætter i gang, for at Roskilde universitetscenter kan overgå til at fungere selv, og derfor er det meget vigtigt, at vi har muligheder for undervejs at kunne justere de beslutninger, vi træffer på nuværende tidspunkt. Hr. Steen Folke har ganske ret i, at de kan justeres til begge sider.

Der er, man kan næsten sige som sædvanlig, ingen særlig grund til at beskæftige sig med det, hr. Halvgaard var inde på. Jeg er fuldstændig sikker på, at med de udmærkede citater, hr. Halvgaard bragte, er der ikke mange medlemmer her i folketinget, der er i tvivl om, at der overhovedet ingen modsigelser har været imellem, hvad der tidligere er sagt, og hvad der er sagt i denne omgang.

Der var en enkelt bemærkning, der interesserede mig lidt; det var bemærkningen om offentlighed i forvaltningen, hvorefter hr. Halvgaard skulle have fået adskilligt materiale. Det kunne jeg da godt tænke mig at høre lidt nærmere om.

Jeg vil understrege, at hr. Halvgaard på fremskridtspartiets vegne har været med til at vanskeliggøre den proces, der skal foregå

på Roskilde universitetscenter, sidst i forbindelse med nogle spørgsmål, der er stillet igennem undervisningsudvalget. Det drejer sig i al beskedenhed om 9 forskellige spørgsmål af den mest utrolig detaljerede karakter, som fremskridtspartiet ønsker skal fremsendes til Roskilde universitetscenter, hvorefter man på centeret skal bruge enorme mængder af tid på at besvare disse spørgsmål, selv om det i virkeligheden er ganske uklart, hvad hr. Halvgaard og fremskridtspartiet skal bruge besvarelsen til. Lad mig give et par eksempler: „Er der oprettet fagstudienævn for hver af overbygningsuddannelserne på RUC?“, „Er det korrekt, at det er de tre centralstudienævn på RUC, der ifølge den nugældende styrelseslov og den på grundlag heraf udarbejdede statut har enekompetence til at træffe beslutninger om oprettelse af fagstudienævn på RUC?“ Endelig hedder det under punkt g: „Vil ministeren sørge for, at udvalget får en redegørelse om syslerne i det faglige udvalg for overbygningsuddannelserne i matematik, fysik, biologi, kemi samt datalære?“ Enhver kan sikkert forestille sig, hvad det vil afstedkomme af papir. Jeg tror ikke, det er nødvendigt at henvise til et udtryk, som ellers plejer at blive anvendt af fremskridtspartiet.

Fru Lone Dybkjær sagde — helt korrekt synes jeg — at der havde været en lang række vanskeligheder omkring opbygningen af Roskilde universitetscenter, og at folketinget bestemt ikke kunne fralægge sig et ansvar for den udvikling, der var sket. Jeg er enig i, at der på mange punkter har været tale om en forhastet planlægning, og jeg har understreget i min fremsættelsestale, at centeret kom til verden og var planlagt i en ekspansionstid, og at det skulle realiseres i en opbremsningstid, hvad der ganske givet må afstedkomme meget omfattende problemer.

Fru Gerda Møller har jeg jo omkring Roskilde universitetscenter svaret adskillige gange her i salen, og derfor skal jeg blot nøjes med her at sige, at forskellen er vel, at jeg mener — og mente det i foråret — at det er vigtigt at vise centeret den tillid, at man lod dem selv om at få reorganiseringen til at virke. Men jeg tilkendegav også allerede dengang, at hvis ikke centeret selv ville det, så ville jeg sikre, at denne reorganisering blev gennemført, og det er det, der er

[Undervisningsministeren.]

sket med det lovforslag, vi behandler her i dag.

Fru Kristine Heltberg havde nogle fikse sammensætninger og fordrejninger, således at det kom til at fremstå, som om socialdemokratiet kunne gå ind for Berufsverbot og andre lignende rare ting. Fru Kristine Heltberg mente heller ikke, at vi havde holdt centeret virkelig underrettet, eller at vi havde givet Roskilde universitetscenter en chance for at fungere. Når fru Kristine Heltberg studerer den tidsplan, der er sendt over, så vil hun kunne se, at der er afholdt møde på møde med centeret. Man har siddet i direktoratet for de videregående uddannelser dag efter dag og gennemarbejdet og gennemdrøftet det materiale, der skulle danne grundlag for reorganiseringen. Der er bestemt givet Roskilde universitetscenter den ene chance efter den anden. Intet har været lettere end den første gang at sige: det her opfylder ikke kravene, I har ikke gennemført reorganiseringen, vi har ingen tillid til, at I kan klare det. Det blev ikke gjort. Der blev forsøgt nok en drøftelse og én drøftelse til. Det brød først sammen i den situation, hvor studienævnet ikke ville vedtage det, der var blevet enighed om imellem lærerne og direktoratet.

Fru Kristine Heltberg havde også nogle bemærkninger om, at socialdemokratiet havde glemt frisindet, og at socialdemokratiets indsats på undervisningsområdet nærmest bestod i at følge efter de borgerlige. Hertil er vel at sige, at SF's indsats på dette område består i at sige, at socialdemokratiet er reaktionært, og i øvrigt ikke bidrage selvstændigt eller fremadrettet med ét eneste forslag på det uddannelsespolitiske område. Det viste sig i debatten om de erhvervsfaglige grunduddannelser forleden dag; det viste sig, da vi debatterede de højere eller videregående uddannelser, hvor fru Kristine Heltberg heller ikke havde fulgt med i den debat, som også socialdemokratiet havde indledt om en omdannelse af de videregående uddannelser, men selvfølgelig er det også nemmere blot at kritisere andre. Jeg takker for advarslen fra SF og venter spændt på de konstruktive udspil.

Jeg vil gerne over for hr. Chr. Christensen bekræfte, at også jeg mener, at den nærmere udformning af denne bemyndigelse

skal diskuteres i folketingets undervisningsudvalg.

Så var hr. Freddy Madsen inde på, at det var småproblemer, der havde været her i sidste omgang, og man såmænd nok kunne have fundet ud af og snakket sig til rette om dem. Jeg skal her nøjes med at citere afsnittet fra det samfundsvidenskabelige centralstudienævn. Der står:

„Det er lærermedlemmernes opfattelse, at den pr. 31. oktober 1975 vedtagne studieordning kun er delvis acceptabel, idet de af lærermedlemmerne fremsatte forslag til ændringer bortfaldt på grund af stemmelighed. Vi skal især fremhæve betydningen af de ovenfor under 3-8 inkl. omtalte ændringsforslag, idet det er vor opfattelse, at specielt på disse punkter er den vedtagne studieordning ikke i overensstemmelse med bekendtgørelsens indhold og formulering.

Vi vil i konsekvens heraf overlade det til rektor at drage de nødvendige konsekvenser af studieordningens ufuldstændighed.“

Hr. Arnfast var inde på, at forskningen burde have bedre vilkår på Roskilde universitetscenter, og det kan jeg helt give ham ret i. Problemet her har jo været, at der ikke har været den fornødne tid til rådighed for centeret. De har haft et utal af spørgsmål, der skulle besvares; jeg har her givet eksempel på fremskridtspartiets sidste fremstød på dette punkt. De har haft et utal af indlæg, der skulle besvares i den offentlige debat, massevis af problemer, der skulle løses. Det har været et center under opbygning med planlægningsproblemer, samarbejdsproblemer osv. osv. Jeg tror, vi alle sammen kender dem, og jeg tror, vi må erkende, at der ikke bliver tid til forskning, før disse ting er bragt i orden.

Til hr. Steen Folke blot en enkelt bemærkning vedrørende Knud Jensens indlæg i Information i dag, hvor Knud Jensen taler om det arbejde, han har udført i det faglige landsudvalg. Jeg vil godt her præcisere, at vi netop omkring bekendtgørelsen har sikret os, at formændene for de faglige landsudvalg hele tiden har været inddraget i arbejdet og har accepteret de ændringer, som vi har foretaget. Endelig har det undret mig i Knud Jensens artikel, at han kan skrive, der var 22 punkter, der afveg, og så samtidig vedtage denne studieordning, således som studienævnet jo har gjort det for det

[Undervisningsministeren.]

humanistiske område. Det virker, synes jeg, meget besynderligt.

Så skal jeg slutte med at bede om en hurtig behandling af dette lovforslag, så vi ikke i folketinget unødigt sinker det arbejde, der skal foregå på Roskilde universitetscenter også i den nuværende situation.

Brixtofte (V):

Venstre vil godt love en hurtig behandling, men samtidig understrege, at venstre mener, at denne gang skal problemerne løses. Det skal være de sidste indgreb, og derfor vil venstre stille sine krav til, hvordan en eventuel administrationsordning skal gennemføres.

Jeg synes, ministeren tager noget let på de spørgsmål, der bliver stillet, og det gælder ikke mindst det spørgsmål, jeg stillede om det, der står i den redegørelse, vi har fået fra professor Jørgen Rassing fra 30. oktober 1975. I den redegørelse står s. 2:

„I forbindelse med oprettelsen af institutter opstod der en række problemer, som var af en sådan karakter, at 19 (ud af i alt 21) fastansatte lærere ved det naturvidenskabelige hovedområde, undertegnede inkluderet, underskrev en skrivelse, bilag 4, som ønskede videresendt til undervisningsministeriet. Det fremgår af denne skrivelse, at de 19 lærere sætter spørgsmålstegn ved muligheden for at opbygge RUC som universitet under den gældende styrelseslov. Det hedder bl. a. i skrivelsen:

„Vi må konstatere, at beslutningsprocessen vedrørende oprettelsen af institutter har haft et forløb, som har resulteret i en total tilsidesættelse af lærernes synspunkter vedrørende de spørgsmål, hvorom forskellige forslag har været fremsat.““

Dette meget væsentlige bilag er mig bekendt fra 22. august, og det er et bilag og en henvendelse, som man udtrykkeligt ønskede videresendt til undervisningsministeriet. Derom kan der ikke være nogen tvivl, og derfor kan det ikke være nogen intern skrivelse, således som ministeren siger er forklaringen på, at det ikke er blevet videresendt.

Da det er en henvendelse fra 19 ud af 21 lærere, er det en henvendelse, der skal tages meget alvorligt, og det kunne jo være, at hvis vi havde fået den henvendelse, og hvis

undervisningsministeriet og undervisningsudvalget derefter havde fået de oplysninger, kunne vi allerede tidligere og med større sikkerhed have grebet ind.

Derfor vil jeg atter en gang bede ministeren om at redegøre for dette problem. Jeg betragter det som en meget alvorlig tilsidesættelse, at man tilsyneladende ikke har videresendt dette, idet det har en ganske væsentlig indflydelse på bedømmelsen og vurderingen af Roskilde universitetscenters fremtid.

Halvgaard (FP):

Undervisningsministeren efterlyste en redegørelse for en del af mit indlæg, som omhandlede loven om offentlighed i forvaltning, og jeg kan citere, hvad jeg har sagt i mit indlæg. Jeg sagde, at med loven om offentlighed i forvaltningen i hånden har mit parti skaffet sig indsigt i det materiale, som findes i reorganiseringssagen på Roskilde universitetscenter. Dette sagsmateriale indeholder adskillige aktstykker, som ministeren på trods af sit løfte om, at udvalget løbende skulle holdes orienteret om RUC-sagen, ikke har fundet politisk opportunt at fremsende til udvalget.

Jeg må slå fast, at vi i undervisningsudvalget fik det løfte af undervisningsministeren, at undervisningsministeren lovede at orientere udvalget løbende om forløbet af reorganiseringen, og det var ikke et spørgsmål om, hvilke bilag og hvilke oplysninger undervisningsministeren selv mente der var relevante oplysninger for udvalget. Jeg mener, det må være samtlige bilag, som kan belyse forholdene på Roskilde universitetscenter.

Jeg vil i den forbindelse henvise til bilag H 27, hvor vi i undervisningsudvalget har fået det tidsmæssige forløb af reorganiseringen af basisuddannelserne på Roskilde universitetscenter. Der kan i hvert fald jeg pille mindst 10-12 stykker bilagsmateriale ud, som jeg har haft adgang til at se. Ikke alle bilagene er lige betydningsfulde, men jeg kan blot henvise til et bilag vedrørende Roskilde universitetscenters kommentarer til udkast til bekendtgørelse af 7. august 1975, hvor man har bekendtgørelsen, og hvor man samtidig i den forbindelse har Roskilde universitetscenters kommentarer.

[Halvgaard.]

Det mener jeg er et bilagsmateriale, som det er ret værdifuldt for undervisningsudvalget at se.

Undervisningsministeren kritiserer også de mange spørgsmål, fremskridtspartiet har ønsket besvaret. Jeg må beklage, at vi sender mange spørgsmål, men det er simpelt hen for at blive orienteret om forholdene dernede. Det er for at få et grundigt indblik i forholdene og ikke nogen heksejagt hverken mod studenterne, Roskilde universitetscenter, ministeriet eller undervisningsministeren.

Hr. Brixtoftes indlæg mener jeg tydeligt bar præg af en dårlig samvittighed: det må ikke glemmes, hvem der har hovedansvaret for etableringen af Roskilde universitetscenter. Netop de partier, som har hovedansvaret, burde være de første til at erkende fejltagelsen og være medvirkende til en sanering af foretagendet.

Jeg må lige korrigere hr. Freddy Madsen. Det er ikke et supermarked, vi har foreslået, men et motel, men vi vil gerne overveje hr. Freddy Madsens forslag.

Det må ikke glemmes, at den hårdeste kritik mod Roskilde universitetscenter er leveret af folk, der er eller har været ansat ved centeret. En sådan sønderlemmende kritik burde ansvarlige partier eller politikere ikke overhøre og undlade at reagere på, uanset om det nok så meget piner de partier, der netop så varmt i sin tid tilsluttede sig tanken.

Det konservative folkeparti har gennem deres forslag om afviklingen af RUC klart erkendt, at eksperimentet er mislykket, og jeg tror, hele befolkningen ser frem til, hvilke andre partier der vil erkende sandheden om forholdene på centeret og medvirke til at fjerne en sådan institution, der, hvis det fortsætter, medvirker til at nedbryde vort samfund og i hvert fald tilliden til vort uddannelsessystem her i Danmark.

Gerda Møller (KF):

Jeg er vældig glad for, at ministeren er enig med det konservative folkeparti i, at Roskilde universitetscenter har fået den ene chance efter den anden; det synes vi nemlig også. At vi så ikke er enige i konklusionen om, hvad der skal ske med Roskilde universitetscenter, kan jeg så kun beklage.

Men jeg har lyst til at sige til fru Kristine

Heltberg og i nogen grad også til hr. Freddy Madsen, men i hvert fald til fru Kristine Heltberg, at jeg nok synes, hun gør problemerne mindre, end de er, ved at gøre RUC til en sag af ganske diminutiv betydning i en tid med store økonomiske problemer og arbejdsløshed, hvis, sagde fru Heltberg, det da ellers er af saglige grunde, vi diskuterer RUC. Jeg ved ikke, hvad fru Kristine Heltberg gør, men i hvert fald diskuterer mit parti og jeg RUC på et sagligt grundlag. Det må da være således, at når vi ofrer mange penge på et center og oven i købet i økonomisk vanskelige tider bruger ekstra mange penge for at få det center til at fungere, så har vi for det første et hensyn at tage til befolkningen, til skatteyderne, som er med til at betale det center. Men vi har da også et meget stort ansvar over for de studerende, for det kan da ikke være således, at man, om jeg så må sige lokker de studerende til en uddannelse, som de ikke bagefter kan bruge til noget fornuftigt, mens studerende ved andre institutioner ligger på et højere niveau og derfor kan blive foretrukket.

Endelig er der lærerne. Vi har jo set af de rapporter, der er kommet i dag, hvor utilfredsstillende forhold lærerne arbejder under, hvorledes en af lærerne direkte siger, at han ingen mulighed har for at få ansættelse et andet sted på grund af forskningens ringe kvalitet ved RUC.

Jeg synes netop, vi har taget vores ansvar fuldt alvorligt. Vi vedstår, at vi var med til at oprette RUC, men vi siger også, at alle de forudsætninger, vi havde, og hvis opfyldelse vi ikke selv har kunnet være ansvarlig for, ikke er opfyldt. Vi har fulgt udviklingen på RUC meget, meget nøje. Vi har stillet spørgsmål med hensyn til, som jeg sagde i mit første indlæg, både undervisningens indhold, det faglige niveau og ansættelsesproceduren for netop at være med til at rette op, hvis vi kunne få rettet det op.

Jeg vil gerne sige til hr. Freddy Madsen, som også var inde på begrebet hetz, at der har ikke været nogen hetz fra vores side, men vi har levet op til det ansvar, vi havde. Men så blev det påstået, at det havde været lettere, hvis ikke de offentlige myndigheder så ofte havde grebet ind. Jeg vil gerne have lov at vende det om og sige, at det havde da været lettere, hvis de studerende på RUC havde koncentreret sig om deres arbejde,

[Gerda Møller.]

om deres undervisning og om deres uddannelse og havde ladet det politiske, det meste af det i hvert fald, ligge, for så havde der nemlig ikke været nogen grund til at gribe ind.

Jeg vil gerne slutte med at takke for den behandling, vores forslag har fået. Vi var godt klar over, at det ikke kunne få tilslutning på baggrund af ministerens forslag, men jeg er da glad for, at nogle af partierne erklærede, de vil se alvorligt på det, hvis reorganiseringen ikke kommer op at stå.

Kristine Heltberg (SF):

Jeg vil først og fremmest sige til fru Gerda Møller, at det ikke er, fordi jeg underkender de problemer, der i og for sig har været omkring RUC, men jeg mener blot, at vi allerede har diskuteret dem og diskuteret dem så utrolig mange gange både i udvalget, i spørgetiden og ved debatter her i tinget, at det snært må siges at være at gøre lidt for meget ud af det. Ganske specielt i en situation, hvor centeret var ved at finde frem til en ganske god gænge og en ganske solid arbejdsindsats, synes jeg, det er spild af tid her i folketinget at beskæftige sig så indgående én gang til med RUC og netop at foreslå det nedlagt, når det er ved at fungere og opfylde de krav, som fru Gerda Møller jo stiller om funktionsdygtighed og om at uddanne folk på en fornuftig måde. Tiden kunne have været bedre anvendt på noget andet.

Jeg vil gerne sige til undervisningsministeren, at for det første har jeg ikke antydnet, at socialdemokratiet går ind for Berufsverbot; mit tonefald havde været af en helt anden art, hvis jeg havde mistænkt socialdemokratiet for at have sådan noget i sinde. Det, jeg har sagt, er, at fortsætter man ad den vej, som man har fulgt i forhold til RUC, så genkender man de toner, som vi med bekymring hører sydfra. Jeg mener ikke, det er fra socialdemokratiet, de toner stammer.

Derimod mener jeg, at ministeren i sin iver for at undgå kritik fra borgerlig side i alt for høj grad har foruddiskonteret disse angreb og er gået ind i en reformationsvirksomhed, som ikke har ret meget tilfælles med den socialdemokratiske uddannelsespolitik, som vi kendte den for ganske kort tid siden, for et år eller to tilbage.

Ministeren beklager sig endvidere over SFs manglende nye uddannelsespolitiske initiativer. Hvis ministeren dermed mener, at vi skulle være fremkommet med initiativer af den slags, som ministeren selv kommer frem med, vil jeg da nok sige, at det er bestemt ikke vores bord. Hvis det derimod drejer sig om andre initiativer, skal ministeren ikke være bekymret. De er sådan set meget godt på vej, selv om jeg nok vil sige, at vores begejstring for at fremsætte dem netop i det nuværende folketing måske ikke ligefrem er så stor, at vi drives til at komme med fremsættelserne hurtigst muligt. Det er ulvetider, og det mærker vi i denne debat, det mærker vi i pressen, og det mærker vi i en hel række andre sammenhænge, men der er ingen grund til at ofre disse spydige bemærkninger på, at vi i hvert fald prøver at holde fast ved de resultater af demokratiseringen, som dog var opnået hidtil; det synes jeg er vores pligt, og jeg havde gerne set, at ministeren havde tilsluttet sig den samme linje. Jeg håber, det kommer.

Freddy Madsen (DKP):

For en gangs skyld vil jeg gerne sige hjertelig tak til ministeren, fordi det svar, hun gav mig, var jo i det store og hele en bekræftelse på det, jeg her havde sagt om, at der var en udvikling i gang på Roskilde universitetscenter, at mange af problemerne var under løsning, og at det, der var tilbage, også kunne løses hen ad vejen. Bekræftelsen af det ligger i, at undervisningsministeren siger, at selv ud fra hendes standpunkt er det eneste, hun kan fremføre at der på en række områder med hensyn til studieordningen på det samfundsvidenskabelige område har været divergerende opfattelser hos lærere og studenter, og hvor det altså i henhold til styrelsesloven er bortfaldet, fordi der har været stemmelighed på det område.

Det er mit bestemte indtryk, at hvis man var kørt videre ad den vej, så kunne nogle problemer være blevet løst — nu er det ikke sikkert, alle problemerne skulle løses, og jeg tror nok, at undervisningsministeren og jeg ser noget forskelligt på, hvad det kan være rigtigt og forkert at løse i den forbindelse — men der ville selv set ud fra undervisningsministerens og undervisningsministeriets standpunkt i løbet af forholdsvis kort tid — en i betragtning af al den uro, der har

[Freddy Madsen.]

været, overordentlig kort tid — også på det område være blevet skabt en udviklingslinje, som man ved er i gang, og som kunne have sikret, at en række af de problemer var blevet løst. Men i stedet for griber man med så ringe, så smalt et grundlag til disse drastiske og bombastiske indgreb. Jeg synes i virkeligheden, at det skulle fortælle undervisningsministeren noget om, på hvilke gale veje hun er.

Endelig et svar til fru Gerda Møller, som ikke vil vedkende sig, at der har været drevet hetz imod Roskilde universitetscenter, men siger, at de studerende skulle have ladet være med at blande sig i politik og bare passet deres studier. Mon ikke det forholder sig på den måde, at det, der har været ubehageligt, var, at det var en politik, som ikke var helt i overensstemmelse med den, som fru Gerda Møller hylder?

Steen Folke (VS):

Undervisningsministeren valgte kun at beskæftige sig med en detalje i det indlæg, jeg kom med. Om denne detalje vil jeg gerne sige, at når det humanistiske studienævn faktisk med en flertalsafgørelse vedtog de ting, der er tale om her, så mener jeg, det er baseret på en realistisk vurdering af styrkeforholdet, en realistisk vurdering af, at man var oppe imod en overmagt, en statsmagt, som ministeren på dette område står i spidsen for, og som understøttes af flertallet i dette folketing.

Jeg vil ikke gå ind på de forskellige punkter, som ministeren nævnte — der blev nævnt punkt 3-8 i de samfundsvidenskabelige læres redegørelse. Det, der virkelig er karakteristisk for den måde, hvorpå reorganiseringen her er forsøgt gennemført, er en hidtil aldeles uhørt grundighed og nidkærhed i retning af at blande sig i de mindste detaljer i tilrettelæggelsen af uddannelserne ved en højere uddannelsesinstitution. Det er det, der katakteriserer disse indgreb mere end noget andet, og der er forskellige fortolkningsspørgsmål om nogle af de detaljer, men det er sådan set ikke det, der i den store sammenhæng er interessant, og derfor vil jeg heller ikke gå ind i en større debat om, hvorvidt disse reorganiseringsudvalgs betænkninger nu skal fortolkes sådan og sådan, om det indebærer, at bekendtgørel-

serne faktisk på det og det punkt går ud over disse betænkninger, og hvorvidt direktoratet derefter yderligere i forhold til bekendtgørelserne har forsøgt at stramme op og sådan noget. Jeg mener ikke, at disse detaildiskussioner er det væsentlige i det her. Det væsentlige er, at man altså nu i et omfang, der hidtil ikke har været mage til, har grebet ind i detaljerne i planlægningen af uddannelserne ved en højere uddannelsesinstitution, og jeg vil gøre opmærksom på, at det jo nok desværre ikke er det sidste indgreb, man får af den slags. Jeg mener helt klart, at det er udtryk for en tendens, som findes på mange områder; jeg nævnte i mit første indlæg dette med styrelsesloven, der er ved at blive lavet om, og man kunne også henvise til som noget i denne sammenhæng særdeles relevant nedsættelsen af de faglige landsudvalg, som jo på forskellig vis skal blande sig i planlægningen ved alle de højere uddannelsesinstitutioner. Hidtil har højere uddannelsesinstitutioner haft en vis grad af selvstyre, en vis selvstændighed, og det er helt oplagt, at socialdemokratiet med flere partier for øjeblikket arbejder stærkt og hurtigt i retning af en øget central statslig styring af de højere uddannelser og af forskningen gennem de forskellige forskningsråd ud fra de krav, som stilles fra kapitalen og fra staten.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Brixtofte stillede igen spørgsmålet vedrørende professor Rassings redegørelse, og jeg kan godt gentage, hvad jeg sagde i første omgang, for selv om jeg egentlig på næsten alle punkter vil anbefale, at vi begrænser vores spørgsmål til Roskilde universitetscenter mest muligt, tror jeg alligevel, at jeg i denne sag vil anbefale, at vi får klarret det op.

De oplysninger, jeg har, går nemlig ud på, at de 19 lærere aftalte med rektor og konsistoriemedlemmer fra det naturvidenskabelige område, at de skulle afgøre, om skrivelserne overhovedet skulle afsendes, dvs. når man havde udtømt mulighederne for at lave kompromiser, som kunne godkendes af lærerne ved det naturvidenskabelige område. Den blev ikke fremsendt, fordi det lykkedes at fremskaffe de fornødne kompromiser. Men det er klart, at i en sådan sag, hvor hr. Brixtofte vil mene, at hr. Rassing har sagt

[Undervisningsministeren.]
noget andet, er der ikke anden måde at få opklaret det på end ved at rette en henvendelse til centeret om sagen.

Hr. Halvgaard kom med nogle bemærkninger om, at han ønskede at få tilstillet alt materialet fra undervisningsministeriet til uddannelsesudvalget, og det må jeg selvfølgelig totalt afvise. Det er en sådan sammenblanding af, hvad den ene part skal, og hvad den anden part skal, at det kan der selvfølgelig ikke være tale om.

Så forklarede hr. Halvgaard også, at det var rimeligt med disse spørgsmål, fordi man jo måtte have et bedre grundlag for vurdere tingene på. Jeg skal gentage et af spørgsmålene, som meget godt klargør, hvad det er for et grundlag, fremskridtspartiet mener er relevant for en stillingtagen. Det lød — og jeg understreger, at det er ét af de 9 —:

„Vil ministeren sørge for, at udvalget får en redegørelse om systemerne i de faglige udvalg for overbygningsuddannelserne i matematik, fysik, biologi, kemi samt datalære?“

Jeg tror, der er andre end mig, der kan se det fuldstændig håbløse i at besvare den slags spørgsmål.

Så vil jeg sige til hr. Freddy Madsen, at det jo desværre er karakteristisk — og jeg mener desværre — for Roskilde universitetscenter, at centeret altid har været lige ved at komme i gang, når der skete indgreb, aldrig en måned før eller 14 dage før, men lige præcis den dag, hvor man beslutter, at nu kan man ikke give dem længere tøj; så er det lige på plads, så kunne man bare lige ved nogle drøftelser, med en telefonsamtale have klaret alle problemerne, men aldrig før det har været nødvendigt i virkeligheden at foretage indgrebet. Var det sket før, var vi sluppet for dem.

Jeg synes ikke, man kan sige, der er et ringe grundlag for denne beslutning; jeg mener, at der er et stærkt grundlag. Der har været utallige møder og diskussioner omkring denne reorganisering. Alligevel mener man ikke, man kan vedtage den i studienævnet, og så er der ingen studieordning. Ja, siger hr. Freddy Madsen, så kan vi snakke igen, og så kan vi prøve, og så vil man nok osv., og så går der nok en måned, og så kommer den nye henvendelse, der går på, at de studerende jo ikke har kunnet arbejde under en sådan proces, for hvordan

skulle de kunne vide, hvad arbejdsgrundlaget var, og så har vi en ny sag rullende omkring de studerendes muligheder for at gennemføre deres uddannelser. Jeg tror ikke, der har været nogen vej udenom i denne sag med den klare afvisning, der forelå fra de to studienævne.

Endelig vil jeg gerne over for hr. Steen Folke bekræfte, at socialdemokratiet absolut er tilhænger af planlægning også af de videregående uddannelser.

Hermed sluttets forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudv. (12/11 75):

Udtræder: Enggaard

Nyt medlem: Nathalie Lind

Udtræder: Inger Stilling Pedersen

Ny stedf.: Aksel Knudsen

Erhvervsudvalget (12/11 75):

Udtræder: Oluf Simonsen

Ny stedf.: Robert Pedersen

Forsvarsudvalget (12/11 75):

Udtræder: Oluf Simonsen

Ny stedf.: Robert Pedersen

Indfødsretsudvalget (12/11 75):

Udtræder: Oluf Simonsen

Nyt medlem: Robert Pedersen

Nordisk Råd (12/11 75):

Udtræder: Kjeld Olesen

Nyt medlem: Hans Jørgen Jensen

Udtræder: Oluf Simonsen

Ny stedf.: Robert Pedersen

Det politisk-økon.udv. (12/11 75):

Udtræder: Kjeld Olesen

Nyt medlem: K. J. Mortensen

Udenrigsudvalget (12/11 75):
 Udtræder: K. J. Mortensen
 Nyt medlem: Robert Pedersen

Det udenrigspolit. nævn (12/11 75):
 Udtræder: Kjeld Olesen
 Nyt medlem: Robert Pedersen

Kulturudvalget (12/11 75):
 Udtræder: Oluf Simonsen
 Nyt medlem: Robert Pedersen

Marshalludvalget (12/11 75):
 Udtræder: Oluf Simonsen
 Nyt medlem: Robert Pedersen

Undervisningsudv. (12/11 75):
 Udtræder: Oluf Simonsen
 Nyt medlem: Robert Pedersen

Det udenrigspolit. nævn (12/11 75):
 Udtræder: Stinus
 Nyt medlem: Hilmar Baunsgaard
 Udtræder: Hilmar Baunsgaard
 Ny stedf.: Bilgrav-Nielsen

Udv. om off. arbejder (12/11 75):
 Udtræder: Stinus
 Ny stedf.: Gydemark

Udenrigsudvalget (12/11 75):
 Udtræder: Stinus
 Nyt medlem: Grethe Philip

Forsvarsudvalget (12/11 75):
 Udtræder: Stinus
 Ny stedf.: Gydemark

Udv. ang. kommuneskat for Grønland (12/11 75):
 Udtræder: Kruuse
 Nyt medlem: Kirsten Sparre Andersen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kristine Heltberg.*
- 2) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*

3) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til fiskeriministeren af Erlendsson.*

4) *Anden (sidste) behandling af:*
 Forslag til folketingsbeslutning om beretninger angående Nordisk Råds 21. sessions anden samling 1973 samt Rådets 22. og 23. session 1974 og 1975.

5) *Anden (sidste) behandling af:*
 Forslag til folketingsbeslutning angående folketingets ombudsmands beretning for året 1974.

6) *Anden behandling af:*
 Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat.

7) *Første behandling af:*
 Forslag til folketingsbeslutning om at nedbringe personbeskatningen og fremme den private opsparring [af Erhard Jakobsen m. fl.].

8) *Første behandling af:*
 Forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat). (Førhøjelse af den skattefri bundgrænse for 1976) [af Glistrup m. fl.].

9) *Første behandling af:*
 Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Ophævelse af privatforbrugsbeskatningen) [af Glistrup m. fl.].

10) *Første behandling af:*
 Forslag til lov om beskatning ved fusion af aktieselskaber m. v.

11) *Første behandling af:*
 Forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. (Sparekasser, andelskasser og investeringsforeninger m. v.).

Mødet hævet kl. 18.07.